

AZ OROSHÁZI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
INGYENES LAPJA

Oroszházi HARANGSZÓ

XIX. évfolyam 3. szám · 2012 ősze

A forradalom hónapja

Az egyre sötétiülő, egyre csendesedő októberi ősnek valahogy nincs forradalmi hangulata. A kíméletlen következetességgel érkező kemény, dermedtő hónapok előtt sokkal inkább a megadó beletörődés, a változtatni nem tudó megnyugvás életérzése uralkodik el.

Több mint fél évszázada, egészen pontosan 56 éve azonban egy egész nemzet érezte azt, hogy nem akar ugyanúgy behanyagolni a télbe, a hidegbe, a dermedtségbe, mint azelőtt évről évre tette. Nem akarja a diktatúra vezéreinek hazug mosolyba fagyott arcképeit látni úton-útfélen. Nem akarja a csengőfrászos éjszakák és a mindenhol figyelő besúgók jelentései miatt szívet dermedtő félelmet. Nem akarja érezni a tarkóján egy sötét, léleknyomorító, embertelen ideológia fagyos leheletét, mert az ott liheg mindenki után a családban, a templomban, a hivatásban, az élet legapróbb rezdüléseiben. Az ország még egyszer megrázta magát, mielőtt a bágyasztó ős teljes apátiába süllyesztett volna mindenkit, aki még remélte, hogy lehet másként.

Október a forradalom hónapja lett. Akkor is, ha világhatalmak világméretű játszmái közt nem számított az a néhány millió magyar Közép-Európában. Akkor is, ha a szovjet tankok és a valószínűtlen túlerő még két hetet sem engedett az

élet megtisztító sodrásának. Akkor is, ha a hivatalos hatalom évtizedekig legszívesebben kitépte volna a naptárakból október 23-át, és 1956 kapcsán nem lehetett másról, csak ellenforradalomról beszélni.

Október nekünk, magyaroknak a forradalom hónapja lett, és az is marad, míg lesz magyar történelem. S a történelem, az élet nagy tanítómestere mindig figyelmeztetni és bátorítani fog. Figyelmezteti a hatalmasokat, hogy hatalmuk birtokában ne higgyék, hogy uralkodhatnak szolgálat

helyett. Ne gondolják, hogy minden hazugságot kimondhatnak, minden másként látót megvakíthatnak, minden becsületet beszennyezhetnek, mert egyszer kitör a ki nem mondott szó, az elhallgattatott igazság, az elfojtott élet, és pokoli ereje mindent sodorni fog. '56 bátorítása pedig azokhoz szól, akik nem akarják elhinni, hogy

diadalmaskodhat az, aminek már régen az emberi közösségi lét kultúrájának szemétdombján lenne a helye. A zászlót mindig ki lehet venni annak a kezéből, aki hamis irányba viszi, a zászlóból mindig ki lehet vágni azt, amivel meggyalázták, és be lehet foltozni becsülettel, hittel, hazaszeretettel. Mindig lesznek olyanok, akik még a hideg tél beállta előtt lelkük tüzével felmelegítik a dermedni induló életüket. Múltban, jelenben, jövőben legyen nevük áldott!

ÖRDÖG ENDRE

Újrafelfedezésre váró kincsek

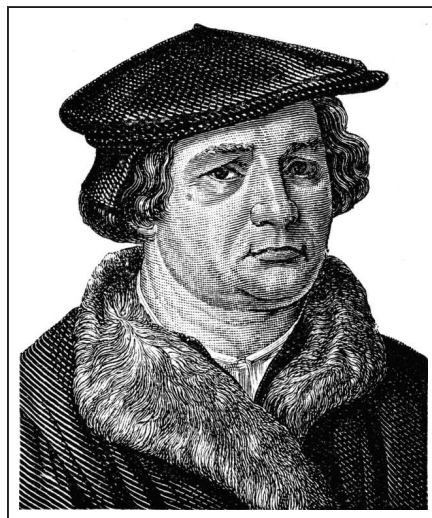
Titokzatos, kívánatos világ a kincseké. Elkápráztat már csak maga a felfedezés lehetősége is. Áhított cél a kincs lelőhelyének megfejtése egy kalandfilmben, a főhős ezért kockáztatja akár az életét is. Nem találok még olyan kisgyermekkel, aki ne tudta volna, mi az a kincs. Igaz, neki kavicsokat, csillogó műanyag gyűrűt és egyéb, valójában értéktelen tárgyat jelent. A felnőtteket is el lehet csábítani egy kis kincsvadászatra – erre alapoz sok műveltségi vagy ügyességi vetélkedő. Ügyesség, műveltség és persze szerencse kell ahhoz, hogy a földjait valaki elnyerje, vagy a nettó nyeresémet szóra érdemes legyen. Együtt örülünk a versenyzővel vagy irigyeljük őt és ritkán gondolunk bele abba, hogy az az összeg csak töredéke a profitnak, és még mindig megéri folytatni vagy újabb versenyt elindítani.

Más kincsek is vannak, nem csak anyagi természetűek. Fiatalon megmosolyogjuk az időseket, hogy az egészség – ami nekünk természetes, mindennapi életenergiát jelent – mennyire nagy kincs. Azonban az életközép után már érezzük kijelentésük igazát, kezdjük érteni bölcsességeiket, megfogadni tanácsukat. Kincset ér a szülői szeretetből eredő szigor, mert előbbre lendít, erőfeszítésre kényszerít. Bár akkor ezt gyermekként, elszenvetődőként nem így gondoljuk. Igazi kincs a jó tanár, de ezt csak utólag látjuk be, és a köszönet szava gyakran elkésik. Szomorú élettapasztalat, hogy többnyire nem értékeljük a kincseket, nem becsüljük meg idejében. Amikor már elveszítettük, szenvedünk hiányától, késő lehet, mert nem biztos, hogy visszakaphatjuk azt. Amikor még a miénk volt, életünk részeként, olyan természetesnek, elvehetetlennek tűnt.

Olyan, mintha az ember pozitív értékítélete csak a múltra vonatkozhatna. Elveszített kincsek után kotorászunk. Egyre fiatalabb korban fogalmazódik meg a „Bezzeg az én időmben!” lemondó elégedetlensége, keserű tehetetlensége. Tényleg ilyen borús a mai világ? Tényleg ennyire elkésítő a helyzet? Kutatva az értékek, pozitívumok után csak az ürességet találjuk?

Igazi kincskereső volt Luther Márton. Nyughatatlan lelke nem törődött bele az elkésítő helyzetbe. Példaként magasodik elénk alakja. Kereste-kutatta az Igazságot, a helyes utat, az elvehetetlen életkincseket. És meg is találta. Nem volt jobb, kényelmesebb élete, mint bármelyikünknek. Nem irigyelhetjük apja szigo-

ráért, a szegénységéért, viszontagságos életútjáért, a meg nem értettségéért, amely gyakran körbevette, s a hitharcaiért sem. Nem irigyelhetjük őt a középkori világért sem, amelyben élt. A tekintélyelvű egyházi hierarchia, az akkori társadalmi erőviszonyok nem kedveztek a kincskereső tevékenységnek. Nem mondhatjuk el, hogy ideális lett volna a légkör, sőt számtalan talmi értéket kínáltak fel, hogy azok elfogadása után minden erőfeszítésről lemondjon az ember. De Luther nem adta fel. Nem sajnált időt és energiát áldozni a cél elérésére. Központi kérdése: Hogyan találhatok Kegyelmes Istenemre?

Bízom benne, hogy kapcsolódni tudunk ehhez. Hogy nem csak reformátorunknak volt ez ilyen egzisztenciális kérdés. Feltételezem, hogy Isten fő tulajdonságai közé tartozik a kegyelem, az irgalom. Feltételezem, hogy van egy járható út, aminek vége ez a személyes, kellemes találkozás, rácsodálkozás Isten határtalan kegyelmére. Feltételezem, hogy Isten megmutatja mindezek hogyanját, mikéntjét is. És remélem, hogy ez nemcsak egy egyszeri „Aha!”-élményem lehet, hanem újabb és újabb találkozási lehetőségeket készít el számomra az én Atyám.

S ez átforgalmazza életemet, másképp látom az engem körülvevő világot, benne az embereket, társaimat az úton, s az ellenkező irányba haladó ellenségeimet is. Viszontagságos úton ugyan, de Luther eljutott a kegyelmes Atyáig. Biztos erőforrást lelt a keresztség szentségében, melyben Isten sajátjának fogadta el őt. Isten nyilvánított akarataiba, beteljesített ígéretébe, megfellebbezhetetlen szeretetébe kapaszkodott. Megtalálta a keresztség és az úrvacsora szentségét, és igazi kincs-

ként ragyogtatta fel azt. Semmi akadályának, hogy ezek a kincsek újra megsza- baduljanak a portól, évtizedes vagy évszázados szennytől, ráakódott, ráragadt gondolatoktól. Vagy valami érdekünk fűződik ahhoz, hogy ezek elfeledett kincsek maradjanak?

Nehéz megfogalmazni, félve teszem meg, de néha az az érzésem, hogy mi, protestánsok vagyunk annak akadályozói, hogy a reformáció fénye felragyogjon. Mi, evangélikusok szabunk gátat az evangélium világosságának, és mi, Krisztus-követőnek mondott keresztyének vagyunk az akadályai annak, hogy Jézus szeretete éledjen ebben a világban.

Mit kell, mit lehet és mit érdemes tennünk? Panaszkodás, önsajnálát, a világ vagy korunk életszemléletének szapulása, bűnbakkeresés helyett.

Lehet, szükséges és érdemes hát fáradszónakul keresni a Kegyelmes Istent. Vele sokféle formában találkozhatunk. Ő szabad a mi elképzeléseinktől. S ha megtaláltuk és már ragyog a kincs a kezünkben, akkor engedjük, hogy más is a maga útján találja meg azt. A mi felszabadult örömünk lehet a csalogató, vonzó jel mássok számára.

Luther különös utat járt be, de az ő útja nem a miénk, s a miénk nem másé. Van, aki imádságban, van, aki a liturgiában, van, aki a Szentírás olvasása közben, van, aki csendes baráti beszélgetésben, van, aki élete magasságaiban, más élete mélységeiben éli át a találkozást. Nem az a feladat, hogy mások kincseit, értékeit vizsgálgassam, hitét „hőmérőzzem” és bölcs tanácsokat adjak. Sokkal inkább ügyelnem kell arra, hogy meglett kincseimet ne lepje be a por, hogy azok hívogatóan ragyogjanak mások számára. Nem fedezett fel semmi újat egyik reformátorunk sem, amit ne tudhatnánk meg Krisztustól és Krisztusról, aki elvezet a Kegyelmes Istenhez. Mégis felragyogtatták előttünk az egyéni utakat, lehetőségeket.

Jézus maga hív minket ezekkel a szavakkal: „*Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.*” [Mt 5,16]

IHÁSZ BEATRIX
lelkész

Üzenetek a múltból

A Kulturális Örökség Napjain (2012. szeptember 15–16-án) az evangélikus kiállítás látványainak megtekintése és a templomtorony erkélyéről elénk táruló panorámában gyönyörködés után a templom hűvösében jólesik a pihenés, egyben alkalmas idő adódik arra, hogy a kulturális élet területéről gondolatainkat a lassan feledésbe merülő egyházi események felé tereljük.

Templomi sétáink alkalmával nem először kerülnek szemünk elé a templom keleti, valamint délnyugati oldalajtójának belső oldalára Vitéz Mihály asztalosmester által vésett feliratok. Már az 1866-os évszám is üzenetértékű.

Vitéz Mihály 1826. június 6-án látta meg a napvilágot Orosházán, majd 1848 júniusában feleségül vette Székács Katalint, Székács József későbbi evangélikus püspök legkisebb húgát.

A Vitéz család tagjai generációkon át iparúzó ács- és asztalosmesterek voltak. Úgyancsak generációkon keresztül az evangélikus gyülekezet presbiterei és más tisztségek betöltői. Az evangélikus templom volt a második otthonuk.

Ez a kép 1886-ban akkor készült, amikor Vitéz Lajos és családja Genfből hazautazott Orosházára

Azok közé tartoztak, akiket egész életükben elkísért szülőfalujuk harangszava. Annál is inkább, mivel időről időre a harang körüli munkákat is ők végezték. 1856-ban például Vitéz István ács készítette az áprilisban megrepedt harang helyett öntetett új nyágharang állványzatát.

A templomajtókat is készítő Vitéz Mihály és Székács Katalin házasságából több gyermek is született. Második gyermeküknek, az 1850-ben született Lajosnak a Teremtő igazán érdekes életpályát jelölt ki. Az szinte magától értetődött, hogy édesapja mesterségét választotta élethivatásnak. Különböző mestereknél tanulta ki a szakmát. A családi emlékezet úgy tarja, hogy Vitéz Lajos Thék Endréné is tanult volna. Sajnos nem találtunk forrást, ami igazolhatná a legendát. (Thék mindössze nyolc évvel volt idősebb Vitéz Lajosnál.) Segéddé szabadítása után pedig (a kor szokása szerint) vándorkönyvvel a zsebében, az 1870-es években Vitéz Lajos is nekiindult világot látni.

Egészen Svájcig jutott. Genfben egy jó nevű műasztalosmesternél dolgozott és tanulta tovább a szakma fortélyait. A mester háza és műhelye Genf egyik legnevezetesebb terén, a Bourg de Fouron volt. S mit hoz a sors, a vándor asztalos legény és a mester lánya egymásba szerettek. Emma Hauswirthtel, feltehetően 1875-ben házasodhattak össze. 1876-tól 1885-ig öt gyermekük született, két fiú és három leány (mindegyikük Genfben).

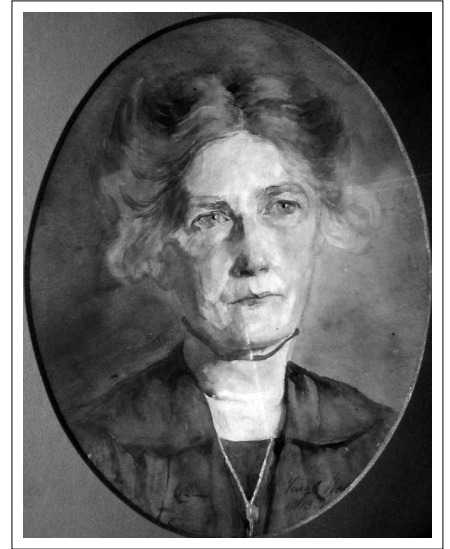
Vitéz Lajos és családja 1886-ban Orosházára utaztak, hogy idős szüleiket meglátogassák. A látogatásból végül hazatelepedés lett. Orosházán már nem sok alkalma volt Vitéz Lajosnak a műbútorasztaloság gyakorlására, sokkal inkább egyszerű bútorokra volt igény, munkája mellett tevékenyen részt vett Orosháza egyházi és társadalmi életében is.

Vitéz Lajos felesége, az idegenből ideszakadt Hauswirth Emma hamarosan beletanult az orosházi vidékies életbe. Ellátta a családot, baromfit és disznót tartott, s mindemellett franciát tanított orosházi fiataloknak.

Orosháza híres költőjének, Jászay-Horváth Elemérnek életrajzából tudjuk, hogy a nyári szünetben itthon franciául tanult a nála két évvel idősebb nővérével együtt attól a „Vitéz Lajosné Hauswirth Emmától, aki házassága révén Svájcban került Orosházára.” – írja Koszorús Oszkár. Vitéz Lajos pedig folytatta az ipart, s egyre elismertebb iparos lett. Ennek köszönhetően 1893–1919 között az Orosházi Ipartestület jegyzője volt. Vitéz Lajos 1921-ben, felesége Emma pedig 1929-ben hunyt el. Svájcban született lányuk, Ilona felnőtt korában Sin József postafőnök felesége lett.

Az élők sorából eltávozott családtagok közül az orosházi Felvégi temetőben Vitéz Mihály és neje, Székács Katalin – ve-

lők, a nagyszülőkkel közös sírban – Vitéz Ilona és férje, Sin József pihennek. Sírjuk a temető egyik főútja mellett, az első sorban található. A mögöttük lévő (igen rossz állapotú) fedett kettős sírban pedig Vitéz Lajos és felesége, Hauswirth Emma nyugszanak.

Vitéz Lajosné Hauswirth Emma idősebb korában ábrázoló kép, melyet hálás orosházi tanítványa festett róla

Itt meg kell állnom az írással, mert levéltári kutatások nélkül a történet nem folytatható. A levéltár ajtaja pedig ez idő szerint zárva van. Erre az írásra (a modern technikának köszönhetően), figyelemfelkeltő SMS-t kaptam: „Harangszó reformáció ünnepére lesz. Hi.: Szept. 30. Tessék írni, még van idő! Üdv. Kőrösy Edit 2012. aug. 23.”

Fenti írásomat Szárazné Kőrösy Edit evangélikus levéltáros emlékének ajánlom, aki tragikus hirtelenséggel távozott közülünk. Az orosházi evangélikus gyülekezet levéltárában hivatása gyakorlása közben, 2012. augusztus 28-án lépett át az örökkévalóságba. Ezen a napon kutatói: Koszorús Oszkár és Verasztó Antal helytörténészek voltak. Kedves Edit, emlékedet megőrizzük!

VERASZTÓ ANTAL

E cikk eddig publikálatlan képeit Király Péterné budapesti lakos – akinek Vitéz Lajos (1850) a dédapja, negyedik gyermekük Irma (1883) pedig a nagyanyja volt – családi fotóiból volt szíves rendelkezésemre bocsátani, amiért ezúton is hálás köszönetemet fejezem ki.

Szenvedjétek el egymást szeretetben!

A 20 évvel ezelőtti őszi iskolakezdés emlékezetes dátum gyülekezetünk életében. Fontos gyülekezeti, iskolai, sőt várostörténeti esemény tanúi, részesei voltunk azokban az időkben.

1992. szeptember 1-jén indult újra az evangélikus oktatás Orosházán. Több évtizedes egyházüldözés, tiltás után Isten végre lehetőséget adott az újakezdésre, arra, hogy az iskola falain belül hangozhasson Isten igéje, Jézus Krisztus tanítása. Meggyőződése – az átélte események kapcsán még inkább azzá vált –, hogy a lehetőséget magától Istentől kaptuk.

A Bibliában az idő megjelölésére kétféle kifejezés van. A naptár szerinti időpont a fentebb megjelölt dátum (kronosz). Ez azonban nem egyszerűen egy kezdésre kijelölt dátum volt. Ezt Isten jelölte ki számunkra, mint alkalmas időt. Egyedüli alkalmas időpont volt az újakezdésre, mert sem előtte, sem utána nem lett volna mód az egyházi oktatás reményteljes indítására. Ezt jelöli a Biblia a kairoz kifejezéssel. Nemcsak az időpontot kaptuk Istentől, hanem a megvalósításhoz szükséges feltételeket is. Csodálatos lehetőségekkel biztosította az evangélikus iskola épülésének útját.

Ezen nevezetes időszak, illetve az akkori események felidézése, az emlékek megőrzése bizonyágtétel arról, hogy Isten nem hagyja egyedül a szolgálatában fáradozókat, és segíti mindazokat, akik az Ő tetszése szerinti tervek megvalósításában munkálkodnak.

Az 1990-es évek elején nagy változások tanúi lehettünk. Lehetőséget kaptunk arra, hogy Istentől elfordult, elfordított népünk megtérjen, visszatérjen Urához. Ennek köszönhetően az Orosházi Evangélikus Egyházközség is visszaigényelte egykori evangélikus iskoláinak épületeit azzal a szándékkal, hogy újraindíja az iskolai oktatást. A város különböző pontjain található 14 egykori iskolaépület az államosításkor egy tollvonással került állami tulajdonba. Mivel ezek visszaadása már időszerűtlen és gyakorlatilag megvalósíthatatlan volt, az egykori Evangélikus Gimnázium telkén álló 2. Sz. Általános Iskola épületét, valamint a Hajnal utcai óvoda épületét kapta vissza az evangélikus egyház csereingatlanként. Az épület, mint alapfeltétel már megvolt, de az egyházi iskola működéséhez még két fontos feltétel hiányzott: keresztyén pedagógusközösség és iskolások a szüleikkel, akik igénylik vagy legalább elfogadják az egyházi nevelést. Isten kézbe vette ezt az ügyet is.

A gyülekezetben belül pedagógusokból álló lelkes csoport készült az egyházi szolgálatra, Győri Gábor evangélikus lelkész lelki vezetésével. A Hajnal utcai óvodában óvónők álltak az ügy mellé, így segítségükkel elindult, majd sikeresen folyt a hitoktatás, melyet szintén Győri Gábor végzett. Így létrejött egy egyházi oktatás mellett elkötelezett kör gyermekekből, szülőkből. Pintér János esperes úr a hivatalos ügyeket intézte. Szelíd határozottsággal viselte a támadásokat, és keresztyéni türelemmel, de nagy elhatározással tárgyalt, képviselte az egyház szándékait. Ennek is köszönhető, hogy a város önkormányzatának képviselő-testülete – Dr. Gulyás Mihály polgármester úr vezetésével – az egyház jelöltjét, Jantos István német választotta meg igazgatónak a már egyházi épületben működő önkormányzati iskolába. Az egyház és az önkormányzat vezetői az új iskolavezetőtől azt várták, hogy irányítsa és szolgálja az egyházi iskolává való fokozatos átalakulást, képviselje Isten ügyét a még túlnyomó részt világi közösségben.

1992. szeptember 1-jével új időszámítás kezdődött a 2. Sz. Általános Iskolában. Az induló első osztályok tanulói – 52 kisgyermek – úgy kezdhették a tanévet, hogy egyházi nevelésben részesültek. Elkötelezett, hitüket élő és valló keresztyén pedagógusok vállalták fel a két első osztályban a tanítást. Az osztályok vezetői szakmailag elismert és ismert tanítói voltak városunknak, akikre a szülők szívesen bízta gyermekeiket. Musztafáné Horváth Györgyike nemcsak a kis első-sők tanításában, hanem az egész iskola lelki vezetésében is segítségünkre volt. Tervei, elképzelései az egyházi iskolai nevelés és oktatás kialakításának fontos tényezői voltak. Maczkó Lászlóné Margitka vezette a másik első osztályt. Szintén kiváló szakemberként és hitben járó pedagógusként tanította az ismereteket, nevelte a rábízottakat hittel és hitben. Ők mindketten addigi munkahelyüket adták fel az egyházi nevelésért. Iskolaothonos rendszerben tanítottak mellettük az iskola pedagógusai közül: Dérné Csepregi Klára és Ujj Mária, akik evangélikus gyülekezeti tagként vállalták fel az egyházi nevelés szolgálatát. Meg kell még említeni az iskola igazgatóhelyetteseit, akik az első pillanattól a végsőkig kitartva hűséges szolgálattal, hitbeli meggyőződéssel, nem utolsó sorban kemény munkával álltak az egyházi iskola ügye mellett: Nagy Sándorné nyugdíjba vonulásáig, Papp Dezsóné haláláig szolgált.

Milyen élet volt az induláskor iskolánkban? Csodálatos és küzdelmes. Az országban egyedülálló iskolaként alulról építkezve, fokozatosan alakult át az önkormányzati iskola egyházzivá. Nagyfokú tolerancia és keresztyéni türelem jellemezte ezeket a kezdeti éveket. Természetes velejárója volt ennek az időszaknak a világi és egyházi osztályok egyidejű jelenléte. Már az első évben felkerült a folyosó falára, a bejáratnál szemben Pál apostol igéje: „Szenvedjétek el egymást szeretetben”. És mi mindannyian megpróbáltunk e szerint élni. Az iskola életét ez az érdekes kettősség jellemezte. Évekig két tanévnyitó és két tanévzáró volt. Egy világi az iskola udvarán, és egy a templomban, istentiszteleten. Az alapdokumentumok is ennek megfelelően készültek: pedagógiai program, munkaterv, házirend – külön az egyházi, külön a világi osztályokra vonatkoztatva. Viszont egy dologban, a szeretetében törekedtünk az egységességre. Ennek gyakorlása olyan elvárás volt, mely vonatkozott mind a világi, mind az egyházi osztályokra – felnőttekre és gyermekekre egyaránt. Ugyanakkor egyformán járt is mindenkinek. A szeretet adásának és kapásának művészete nem jött magától, azért meg kellett szenvedni, azt meg kellett tanulni, és nem akárkitől, magától Jézus Krisztustól. Ez az egyházi iskolává válás titka.

Az Úrjézus szeretetparancsának követése szerint alakultak a felnőtt- és gyermekközösségek. A keresztyén pedagógusokból álló tantestületi közösség hosszú évek alatt formálódott. Voltak, akik nem tudták felvállalni a szolgálatot lelkiismeretük szerint, és távoztak – tizenötös rögön az induláskor, de Isten gondoskodott a megoldásról, és jöttek új munkatársak, akik már tudatosan, az egyházi nevelést felvállalva álltak közénk. A tantestület a kezdetektől rendszeresített alkalmakon nagy igyekezettel ismerkedett Isten igéjével, a keresztyén tanítás és nevelés lehetőségeivel. Egységre törekedtünk, melyet csak úgy lehet elérni, ha Jézus Krisztus áll a középpontban. Az így felkészült nevelők azután szolgálatukban közvetítették a tanítást a gyermekek felé. Tanítványként tanítani – ez volt a közös szándékunk.

Az iskolai hagyományok kialakításában segítségünkre voltak a múlt emlékei. Becsültük és felhasználtuk az egykori evangélikus iskola azon szokásrendjét, mely egy korszerű iskola nevelési rendszerébe is beilleszthető. Ugyanakkor megőriztük a 2. sz. iskola bevált oktatási

20 éve indult újra az evangélikus oktatás

Emlékezés az evangélikus iskola kezdeti időszakára

„Vezess, Jézusunk, véled indulunk...”

Az alábbi írást nem nosztalgikus emlékezésnek szánom, hanem meg-megújuló hálás hitvallásnak. Emlékezés az evangélikus iskola indulásának előkészítéséről, a lelkiről és a tevékenységekről egyaránt. Az akkor szolgáló munkatársaimmal együtt jó rögzíteni az út egy-egy állomását, hisz az „évek úgy sietnek”. A vizszi tekintés erőt és örömet ad, és mindenképpen figyelmeztetést, kérést az Isten-szóra: maradjunk az „első szeretet” lánghatárában és tevékeny józanságban.

„Szentlélek Isten, gyűjts világot lelkünkben...”

Működött az evangélikus óvoda, amikor megszületett pedagógus tudatomban a vágy a logikus lépésre: folytatni kell iskolában is a kicsiknél elkezdett maghíntést. Hiszem, ez nem saját találmány volt, hiszen megalapozott, jó állásban, hivatásomnak megfelelően és megbecsülésben dolgozhattam az előző, szeretett iskolámban. Csendesesen, de határozottan éreztem az *elhívást*. Ez nagyon régen, 1990 telén volt. Majd’ 22 éve.

Egy presbitériumi gyűlés után gondolatokkal Győri Gábor lelkész úrhoz fordultam, aki teljes szívvel kész volt a további feladatra. Ezután nagyon sok beszélgetés, tervezgetés, megbeszélés következett.

1991. január második hetében meghívott a presbitérium, ismertessem az elképzeléseket. Ez még a gyülekezeti házban volt, és emlékszem Benkő István lelkész úr – már nyugdíjasként – is megjelent. Őszinte, biztató tekintettel nézett rám. Mint a többi érdeklődő is, akik közül

többen jártak a valamikori evangélikus iskolákba – köztük a férjem is – talán el sem tudták képzelni, hogy valamikor újra hallhatják ezt a megnevezést: evangélikus iskola.

„... a várfalakra örök álljanak...”

A belső szoba imádságait és a sok közös tervezgetést hivatalos lépések követték. Győri lelkész úrral elmentünk a Polgármesteri Hivatalba, ahol az akkori vezetés figyelmesen – ki csodálkozva, ki értve, ki kételkedve, néhányan talán ellenérzéssel is – hallgatta a lelkész úr hitvallásnak beillő ismertetését: mennyire erősítheti a várost, annak erkölcsi erejét egy olyan iskola, amely biztos alapokra – mi úgy mondjuk: sziklára – épül. Úgy sugárzott ez a hitvallás, hogy többeknek kipottyant szeméből a könny.

Elemezhetnénk ennek a korszaknak, a rendszerváltás idejének emberi ellentmondásait: kiben nagy várakozás, reménykedés, kiben félelem, bizonytalanság, ellenállás élt. Érthető, ambivalens helyzet mindenképpen: a világi gondolkodás szempontjából.

Többről volt szó: Isten tervéről

Magam a pedagógiai elképzelést választom, hangsúlyozva a nevelésen kívül az oktatás fontosságát, minőségét. (Még mosolyogni való tévhitek terjedtek a városban: a szokott tantárgyak helyett csak hittanóra lesz ebben az iskolában.)

A hivatalos feladatokat a továbbiakban már Jantosné Ilike látta el, mint kinevezett igazgató. Igazi kemény harcot vállalt fel, céltudatosan, elhivatottsággal, lelki erővel, a küzdelemben is örömmel. El-

viselve és hittel hordozva az oktanban bánást, gáncsoskodást, és tette fáradhatatlanul a tennivalók sokaságát. Pintér János esperes úr szerető gondoskodással segítette ezt az időszakot.

„Lépésről lépésre...”

Két első osztállyal indult az egyházi tagozat. A többi hét osztály önkormányzatként működött tovább. Még így, utólag is bizton érzem, tudom: helyes volt ez a „lentől építkezés”. Nem volt erőszakos átvétel, uralkodás. Volt idő és lehetőség a gondolkodásra, erősítésre. Kedves kolléganőm, Maczkóné Margit vezette a másik első osztályt, szakértelemmel és odaadással. Vele mindennap, kezdés előtt külön áhítatot is tartottunk, még az autóban ülve.

„Királyi zászló jár elől...”

A tanévnyitó a kétértelmű gyerekeknek a templomban már a szép, egyszerű, de összetartozásunkat is kifejező egyenruhában volt. Majd’ olyan szépek voltak, mint a mező liliomai! Jaj, de viselkedni nem tudtak! Beszélgettek, nevetgéltek, fogalmuk sem volt a liturgia menetéről, legtöbbször a Miatyánkot sem tudta. Nevelőik, szülei kétségbeesetten próbálták csitítani őket. Mégis hiszem, Jézus szelíd mosolygással tekintett az izgómozgó kis csapatra.

Azóta, amikor tanévnyitón és tanévzárón a templomajtóból figyelem iskolánk hosszú sorát, amely már az iskolától a templomig ér, boldogan és hálás szívvel gondolok a mostaniakra és arra a felejthetetlen „elsőre”.

„Az Ige testté lett...”

Az első együtt töltött karácsony az egyházi iskolában. Annak a bizonyos első, betlehemi karácsonynak a csodáját éltük át. Megszabadultunk a „fenyőünnep” emlékeitől és a Megváltó születéséhez méltatlan „Jézuskázástól”. Volt persze a gyerekek számára ajándék, meg egymásnak készített meglepetés, de a hangsúly Isten karácsonyban küldött igazi ajándékáról szólt. Istentiszteleten, iskolában, s reményeink szerint egyre több otthonban is.

Az ünnepség után mi, a tagozaton tanítók nem tudtunk elszakadni egymástól. Boldogan ünnepeltük a testté lett Igét, a testvérközösséget, igazán megajándékozottunk tudtuk magunkat. És tudhatjuk ma is.

☞ profilját, pl. a kiemelt idegennyelv-oktatást. Természetesen új iskolai rituálék is alakultak az új, egyházi szellemiségű intézményben. Az „Erős vár a mi Istenünk” evangélikus köszönést maguk a tanulók vezették be. Az első időktől nagyon tettség nekik, és mivel senki sem erőltette rájuk, szívesen alkalmazták. Lehetőség volt számukra, mint a templomba járás. És ők éltek mindkét lehetőséggel. Adja Isten, hogy az iskola hagyományai áldás-ként élhessenek minél tovább!

Egy iskola történetében számos alkalom nyílik az évfordulókról való megemlékezésre. Ezek az alkalmak olyan mér-

földkövek, melyek hálaadásra köteleznek. Így adunk most hálát Istennek a 20 évvel ezelőtti indulásért, és megsegítő szeretetéért, mellyel azóta is naponként megőrzi iskoláját, és az azt fenntartó gyülekezetét.

„... éljetez méltón ahhoz
az elhíváshoz, amellyel elhívattatok,
teljes alázatossággal, szelídséggel
és türelemmel; szenvedjétek
el egymást szeretettel...” [Ef 4,1–2]

JANTOS ISTVÁNNÉ
ny. igazgató

„Az Úr szeretetével tele van a föld”

A Biblia tanítása alapján tudnunk kell, hogy Isten a gyermeket azért helyezte családba, mert azt tartotta a legfontosabbnak számára. Ezt nem árt tudatosítani magunkban, nevelőkben: első a család! Az iskola nem veheti át a család szerepét – csak kivételes, tragikus esetekben – és a szülő sem terhelheti át a felelősségét az iskolára. Más a dolguk: de egymást segítve, kiegészítve jó végezni. Így talán érthető az „elképzелhetetlen”, hogy olykor énekel kezdtük az együttlétet. Kiosztott lapokról, együtt tanulgatták és énekeltek a kiegészített 555-ös éneket: „A Mennyei Atya legjobban a gyermekeket szereti. A Mennyei Atya azért adta ezt a világot nekik...”

Ezután természetesen következtek az iskolai feladatok, nevelési, oktatási területek, értékelések, beszélgetések, tanácsok. Biztosak lehettek a szülők a gyermekek iránti szeretetben, s biztatást kaptak a családi élet erősítésére, a Biblia tanítására építve, sok gyakorlati példával.

Éljetek úgy, mint a világosság gyermekei

„... szeretet, öröm, békeség, türelem, szívség, jóság, hűség, szelídség mértékletesség...” Ezeket a lelki gyümölcsöket próbáltam 7-8 gyakorlati példával, „apropóznre” váltva megfogalmazni a magatartáslapokon. Minden hónapban egy-egy igével a fejleceen, kézhez kapták a gyermekek a teendőket. Ezeket a lapokat hazavitték, otthon is gyakorolhatták, be-

szélhettek róla: „Segítek, mert...” vagy „Nem követelözöm, mert...” Illetani kérdéseket is beépítettem, elvartuk az értelmes köszönést, tiszteletet: mert az Ige szerint szeretnénk élni.

Nagyon sok „morzsa” kimaradt a most leírtakból. Szeretett kollégáim, szülők, gyermekek neve, a hozzájuk fűződő emlékek, tőlük kapott számtalan öröm. Hálás vagyok, hogy tíz évig még részese lehettem a szolgálatnak. Áldást kívánok a folytatónak, az elmúlt húsz év minden résztvevőjének.

Soli deo gloria!
Egyedül Istené a dicsőség!

MUSZTAFÁNE HORVÁTH GYÖRGYI

Mátrai Sándor és az Orosházi Evangélikus Gimnázium

Azért ültem a számítógép elé, mert az utóbbi időben többször olvastam kisebb-nagyobb hibákat tartalmazó sorokat Orosháza máig legismertebb sportolója, az 1956 és 1967 között 81-szeres labdarúgó válogatott Mátrai Sándor pályázó éveiről.

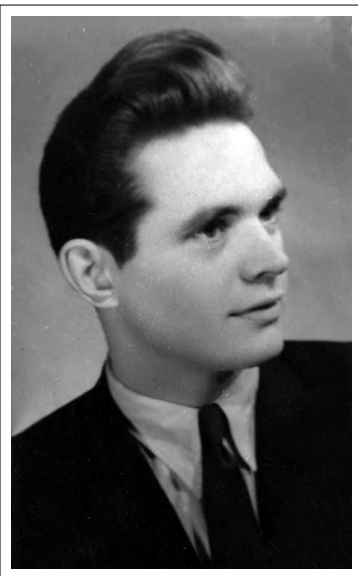
Hiteles adatok bizonyítják, hogy a nyolcvan esztendeje, 1932. november 20-

Mátrai Sándorról tudni kell, hogy az 1958-as svédországi, az 1962-es chilei, az 1966-os angliai labdarúgó világbajnokság résztvevője, s az 1964-es spanyolországi Európa-bajnokság bronzérmes magyar csapatának tagja volt. A Ferencváros színében háromszoros magyar bajnok az NB I-ben 385 bajnoki mérkőzést játszott. 1965-ben az Év Labdarúgója, 1974-ben az FTC Örökös Bajnoka címet nyerte el.

Az Orosházi Evangélikus Gimnázium 1944/45-ös évkönyve megőrizte, hogy Magna Sándor történelmi időkben, 1944 szeptemberében kezdte meg tanulmá-

nyait a nyolcosztályos gimnázium 1. évfolyamán. A háború miatt szeptember 24-től november 15-ig iskolai szünet volt. Osztályfőnöke és latintanára, dr. Mády Zoltán, testnevelője Farkasinszki Imre, evangélikus hitoktatói Fürst Ervin és Horémusz Pál. Sporteredményeiről nincs feljegyzés.

Az 1945/46-os tanévben a 2. osztályos Magna Sándor osztályfőnöke Péterfia Zoltán, testnevelője Elek László, hitoktatói Fürst Ervin és Horémusz Pál, majd Gabányi Géza. Neve szerepel az atlétikában kiténtek között.

án, Nagyszénáson született Mátrai (akkor még Magna) Sándor négy tanéven át, 1944-től 1948-ig az Orosházi Evangélikus Gimnázium tanulója volt. Ekkor az iskolát államosították, amiért is felvette Tánacsics Mihály nevét. Magna Sándor 1952-ben már a Tánacsics Mihály Gimnáziumban érettségizett.

Fsz. 98/1932.

Keresztelési emléklap.

Üdvözítünk, az Úr Jézus Krisztus, midőn megváltói tisztét bevégezve, dicsőségébe visszatért, e szavakkal böcsátotta el tanítványait országának tovább építésére: „Elmenvén, tanítsatok minden népeket és kereszteljétek meg őket az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek nevében.” Máté 28., 19. — Ezen paranshoz egyszersmind azon ígéretet csatolta, hogy: „aki hiszen és megkeresztelkedik, az üdvözül.” Márk ev. 16. r., 16. vers.

Ezen szent kereszttségben részesült a nagyszénási evang. egyházban

Sándor

akie Magna Sándor Pálfiának szülöktől született 1932. év november 20-án és megkereszteltük Nagyszénáson

1932. nov. 27-én s akinek szívből kívánjuk, hogy: ha felnövekszik, legyen hű evangélikus vallásához és

Kedves szüleinek váljék öröme,
Nevelkedjék Isten s a jók tetszésére,
Adjon az Úr neki áldást, békeséget
S boldog halál után örök üdvösséget!

Faltau...

ev. lelkész.

Orosházi Újság nyomdája.

Csizmadia György

Az egykori Orosházi Evangélikus Gimnázium második igazgatója

1937 őszen régen dédelgetett álom valószínűleg meg. Elindult az Orosházi Evangélikus Gimnázium. A község és az evangélikus egyház vezetői felismerték, hogy a település környékén élő lakosságnak gimnáziumra van szüksége. Az oroaházi ifjak ne Szarvasra, Csabára, Vásárhelyre vagy más távolabbi városokba járjanak továbbtanulni. Itthon képezzék magukat.

A gimnázium alapítása természetesen nem minden előzmény nélkül jött létre, hiszen Orosházán már korábban is igény mutatkozott a középiskolai oktatásra. 1862-től 1864-ig Horváth János vezetésével működött egy magán fiúiskola, majd 1882-től Kálnoky Adolf, később Kecskés Mihály igazgatásával négy évig élt egy magángimnázium. 1890-től már elindulhatott az állami polgári iskolai oktatás, 1919-ben pedig a Trianonban elszakított beszercebányai evangélikus gimnázium szándékozott a tanítást Orosházán folytatni. Ennek fenntartását azonban sem az evangélikus egyház, sem a község nem merte vállalni. 1922-ben aztán útjára indult az érettségig adó Állami Felsőme-

zőgazdasági Iskola, majd 1933-tól Musulin Béla szervezte meg az oroaházi gimnáziumi előkészítő tanfolyamot.

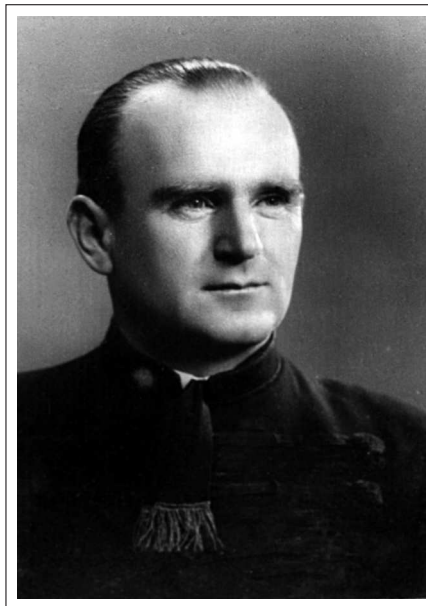
Sokan belátták, hogy szükség van egy helyben nevelődő és itt maradó értelmiségi rétegre. Szijas Pál lelkész-tanárt idézve pedig nincs más, „*aki az oroaházi nép közt jobban tudja szolgálni a magyar kultúrát, mint az evangélikus egyház.*”

1937 szeptemberében végül megnyílt az Orosházi Evangélikus Gimnázium 1. és 2. osztálya, dr. Benkő István igazgatása alatt. (E sorok írója az *Orosháza jelesei* (1994) című könyve mellett pályaképet közölt róla: *Dr. Benkő István – Az Orosházi Evangélikus Gimnázium első igazgatója* címmel a Harangszó 2010 advent-karácsonyi számában). A már nyugdíjból visszatérő

tályt, majd a polgári fiúiskolában tanult négy évet. Ezután egy esztendeig különböző vizsgára készült, hogy folytathassa tanulmányait a hódmezővásárhelyi Bethlen Gábor Református Gimnáziumban, ahol 1926-ban kitűnő eredménnyel érettségizett. A kiemelkedő képességű, szorgalmas ifjú beiratkozott a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának magyar-német szakára, ugyanakkor közgazdasági stúdiumokat is felvett. Öt évig terjedő tanulmányai során sikerült ösztöndíjat szereznie, az internátusban teljes ellátást kapott, ingyen lakást és mosást. Ennek fejében mindig pontosan le kellett tennie egyetemi vizsgáit. Tudunk arról, hogy jó érdemjegyeinek eredményeképpen az utolsó tanévben még havi 60 pengő ösztöndíjban is részesült. Igaz, olyan nyilatkozatot kellett aláírnia, hogy diplomájának megszerzése után legalább 6 évig csak állami felsőkereskedelmi iskolában taníthat. A történelem azonban közbeszólt, beköszöntött a gazdasági válság, őt is feloldották a kötelem alól. A kényszer szülte útmutatás szerint, „helyezkedjen el mindenki, ahogy tud”.

1931-ben építették fel az Aszódi Evangélikus Gimnázium új épületét. Az internátusban folyó munkára nevelőtanárt és kisebb óraszámú tanításra, a gimnáziumba óraadó tanárt kerestek. Sikerült az állást elnyernie. Jól érezte magát a diákotthonban és a gimnáziumban is, ahol négy év elteltével rendes tanár lett. Már fiatal korában igyekezett alkalmassá válni a pedagóguspályára. Az 1935/36-os tanévtől a gimnázium önképzőkörének tanár elnöke, egyik vezetője az Aszódi Öregdiákok Egyesülete megszervezésének, valamint a *Szobrot Petőfinek* mozgalomnak. Részt vett *A magyar széppróza története szemelvényekben* című könyv kiadásában, s megtaláltuk nevét a Sztéhló Gábor vezette nagytarcsai népfőiskola előadói között is. Mint az aszódi gimnázium tanára, rokonszenvvel figyelte az oroaházi gimnáziumi tanfolyam, majd az Orosházi Evangélikus Gimnázium kezdeti lépéseit, küzdelmeit az életben maradásért.

1941 első hónapjaiban kereste fel levelel dr. Benkő István, hogy vállalja el a gimnázium igazgatását. Az iskola fenntartója, az Orosházi Evangélikus Egyházközség, a főhatóság, a bányai egyházkerület és a tanári kar is bizalmat szavazott neki, meghívták az Orosházi Evangélikus Gimnázium igazgatói állására. Vál-

dr. Benkő Istvánnak igazgatósága négy tanéve alatt sok nehézséggel kellett megküzdeni, mégis létjogosultságot szerzett az iskola, új osztályok indultak, évről évre növekedett a tanulók létszáma. Elérkezett 1941 júniusa, dr. Benkő István véglegesen befejezte aktív pályáját. Új igazgatóról kellett gondoskodni.

A jelölés Csizmadia Györgyre, az Aszódi Evangélikus Gimnázium tanárára esett. Csizmadia Orosházán született 1905. február 8-án, Szula György néven. Apja, Szula György gazdálkodó, az evangélikus egyházközség képviselő-testületének tagja, édesanyja Csizmadia Zsuzsanna, akinek nevét később felvette.

Az Orosházi Tanyáknál lévő Gyulai úti elemi iskolában végezte az 1–6. osz-

☞ Az 1946/47-es esztendőben a 3. osztályos Magna Sándor osztályfőnöke ismét Péterfia Zoltán lett, testnevelő tanára Glózik Pál, evangélikus hitoktatója Gabányi Géza. Sporteredményeiről nincs tudósítás.

Az 1947/48-as tanévben a 4. osztályos Magna Sándor osztályfőnöke továbbra is Péterfia Zoltán, testnevelője Glózik Pál, evangélikus hitoktatója Gabányi Géza. A kötetben itt Magna Sándor több atlétikai eredménye szerepel, például a szegedi tankerület gyulai versenyén 200 méteres síkfutásban 25,4 másodperccel második, távolugrásban 569 cm-rel ötödik lett.

Az 1948/49-es, már Állami Tánacsics Mihály Gimnázium nevet viselő iskola évkönyvében olvassuk, hogy Magna Sándor az 5. reálosztályba jár, osztályfőnöke Jeges Sándor, testnevelője Glózik Pál, evangélikus hitoktató Kajos János. Ebben az esztendőben kezdődnek jelentősebb sportsikerei.

2002. május 29-én, életének 70. évében halt meg Budapesten, az óbudai temetőben, evangélikus szertartás szerint helyezték örök nyugalomra.

lalta a nem könnyű kihívást. 36 éves volt, vonzotta a szülőföld szeretete, ősei mindnyájan orosházi evangélikusok.

Tudta, hogy a gimnáziumnak nincs megfelelő épülete, bizonytalan a felső tagozat nyilvánossági jogának elismerése (Szarvasra jártak vizsgázni és érettségizni). Nem volt államsegély, tanári állásokat kell véglegesíteni, felmerült a felsőmezőgazdasági iskolával való összevonás is.

Az 1941/42-es tanévben a gimnázium rendes tanárai voltak: Bencsik István, Enesey László, Frenyó László, Kazár József, Péterfia Zoltán és Török István. Evangélikus hitoktatók: Károlyfalvi Béla és Koszorús Oszkár. A tanulók létszáma 254 fő volt. Csizmadia György írta az évkönyvben: „Az iskola a magyar művelődés megszentelt temploma. Benne az egyetlen emberi, s örök magyar művelődési értékek ápolásának egységében készül az ifjú nemzedék az ősök által átszarmaztatott emberi, s magyar értékek megőrzésére, megbecsülésére, továbbépítésére.”

Az igazgatás mellett heti 11 órája volt, igyekezett világossá tenni az általa oktatott tantárgyakat, tanítványaiiban az értékeket kereste. Bekapcsolódott Orosháza társadalmi és kulturális életébe is. Tagja lett az evangélikus egyházközség képviselő-testületének, az Országos Evangélikus Tanáregyesületnek, tiszteletbeli elnöke az Orosházi Evangélikus Gimnázium Sportkörének, parancsnoka az 512. számú György Lóránd Cserkészcsapatnak. Tiszteletbeli alelnöke az „Orosháza” Úszó Egyesületnek, az Orosházi Tenisz- és Korcsolyázó Egyletnek. Tagja a község jubileumi intézőbizottságának, választmányi tagja a Vöröskereszt fiókjának, a kaszinónak, a leventeegyesületnek. A Légóltalmi Liga orosházi csoportjában az elnöki tanács tagja, ugyanakkor (a háború miatt meg nem valósult) *Orosháza története* című kiadvány előkészítését is végezte, 1941-től szerkesztette a gimnázium évkönyveit.

A nagy célt, hogy a település alapításának 200. évfordulójára, 1944-re megszerezzék a felső négy osztály nyilvánossági jogát, sikerült elérnie. Az engedély kicsit későn érkezett, ezért csak 1945-ben tarthatták meg az első érettségi vizsgákat.

Közben a háború súlyosan pusztított,

a községen áthaladt a front, új helyzet alakult ki, a német megszállás után a szovjetek és támogatóik vették át a hatalmat. Csizmadia György a Nemzeti Parasztpárt helyi alelnöke lett, az 1944. december 21-én kezdődött debreceni nemzetgyűlésbe is jelölték, ő azonban bátyját, Szula Andrászt (1892–1984) támogatta a mandátum megszerzésében.

Vezetésével népi kollégiumot létesítettek. Élete fontos eseményének tartotta, amikor az általa igen tisztelt Németh László író, 1945. május 1-jén megjelent az Orosházi Evangélikus Gimnáziumban, állást keresett. Valami félreértés folytán (állítólag a postán elveszett a levél) azonban mégsem ide, hanem Hódmezővásárhelyre hívták meg tanárnak. A következő esztendő augusztusában ismét megjelent a gimnáziumban Németh László és Illyés Gyula, személyesen adták át neki a megbízólevelet a Parasztdolgozók Gimnáziuma dél-tiszántúli partikuláinak szervezésére.

Csizmadia György nem tudott elszabadulni a népi írók varázsától, 1948-tól kezdve azonban mint iskolaigazgató, maximálisan igyekezett eleget tenni az új rendszer elvárásainak. Az államosításakor, 1948 júniusában a következők voltak az evangélikus gimnázium rendes tanárai: Bor Pál, Elek László, Glózik Pál, Harsányi Lajos, Jeges Sándor, Kara Mihály, Kazár József, Pataki Szilveszter, Péterfia Zoltán, dr. Tömböly János, dr. Tömöry Lajos, óraadó Kerti Károly. Az evangélikus hittant Gabányi Géza tanította.

Keller József, az igazgatói székben Juhász Antal után utóda, írta róla 1999-ben:

„... tudomásul kellett vennie pártja államosítási programját. Emiatt az evangélikus gimnázium igazgatójaként számos belső konfliktus lehetett. 1949-től az MDP politikájának követője, az iskola életében megvalósítója. Túlzó megnyilatkozásaival, magatartásával, többekben számos »tüskét« hagyott.”

Tény, hogy Csizmadia György 1951-től sokat tett a Táncsics Mihály Gimnázium építéséért, 1953-as távozásakor már 567 tanulója volt ennek az iskolának.

Győrben a Révay Miklós Gimnázium igazgatói tisztségét 1960-ig látta el. Később Budapestre költözött, tanított még több helyen, így Fóton is. Életének utolsó éveiben alkalmanként hazajött Orosházára, találkozott egykori tanártársaival, s látogatta bátyját, Szula Andrászt és Etelka nővére gyermekeinek családját, Győrös Gyulánékat (akit anyagilag is támogatta, hogy pedagógus lehessen) és dr. Nagy Sándorékat.

Budapesten halt meg 1986. február 17-én, s az orosházi Felvégi temetőben helyezték örök nyugalomra.

KOSZORÚS OSZKÁR

Fazekasvarsánd 220 éves

Október 13-án kedves meghívásnak tettünk eleget: gyülekezetünk jelenlegi felügyelőjével, Németh Bélával és előző felügyelőnkkel, Jantos Istvánnal Fazekasvarsándon jártunk. A település evangélikus gyülekezetének alapítói szoros kapcsolatban vannak Orosházával, hiszen itteni családok indultak először a Vajdaság felé, majd onnan tovább, hogy új életteret találjanak maguknak. Testvérgyülekezetünk ünnepi istentiszteletén, valamint a falu temetőjében tartott megemlékezésen a falu lelkészi pályára induló szülöttei, valamint Fazekasvarsánd előző lelkésze, Erdélyi Zoltán és a jelenlegi lelképásztor, Horváth Csaba szolgáltak. Az ígét Zelenák József esperes, püspökhelyettes hirdette.

Az ünnepélyes alkalmak után minden vendég ebédre volt hivatalos, ahol a fehér asztalok mellett új és régen látott ismerősökkel beszélgethettünk. Megállá-

podtunk abban, hogy gyülekezeteink kapcsolatát, közösségi programjainak sorát igyekszünk kölcsönösen gazdagítani. Látogatásunk dokumentaristája, Jantos István a hazaindulás előtt örököltette meg gyülekezetünk elnökségét és Horváth Csaba helyi lelkészt.

ÖRDÖG ENDRE

Barátok között

Látogatóban a finn testvérgyülekezetnél

Az orosházi és a härmäläi gyülekezet kapcsolata kis híján 30 évre tekint vissza. Az első évektől fogva rendszeres a kapcsolattartás: két évente érkeznek hozzánk finnek vagy utaznak az orosháziak az északi testvérekhez.

Idén augusztusban ismét „rajtunk volt a sor”, hogy augusztus 7-e és 14-e között egy hétre ellátogassunk Tamperébe. Lelkészeink közül Ihász Beatrix utazott velünk, s vállalta az ilyenkor szokásos vendég igehirdetés szolgálatát; e sorok írója pedig tolmácként segítette a kommunikációt. Finn testvéreink színes programot állítottak össze számunkra, melyben a szervezett kirándulások mellett a kötetlenebb találkozásokra is lehetőség nyílt és a szabadidő is helyet kapott. A finn szervezők és vendéglátók mellett a csoport hűségese kísérője és segítője volt hosszú évek óta Finnországban élő orosházi testvérünk, Szemenyei Sándor.

Az első estén, kedden, az érkezés után vacsorával vártak a härmäläi gyülekezeti háznál, ahol ki-ki megtudhatta, hogy a következő három napban ki lesz a vendéglátója. Az első teljes kint töltött napon Sastamalába látogattunk el, ahol először rövid erdei túra során az Ördög-hegyet és a hozzá fűződő legendákat ismerhettük

meg, majd két középkori kőtemplomot látogattunk meg. Másnap buszos városnézésen Tamperével ismerkedtünk meg jobban: betértünk a város híres templomaiba, a Kalevala templomba és dómba. Megnéztük a Finlayson gyár templomát, amit a gyermekek katedrálisává alakítottak át, s felmentünk a Pispala városrészben lévő kilátótoronyba is, ahonnan az egész városra és a két nagy tóra, a Pyhä és a Näsi tóra is remek kilátás nyílt. Este az érdeklődők részt vehettek az Alexander-templomban tartott Tamás-misén, ami egy finn könnyűzenei istentiszteleti forma, igen népszerű a tamperei fiatalok és idősebbek körében. Pénteken a Härmälä városrészt övező természetvédelmi körzetben tőzeplápi túra várta a csoportot (a túravezető bölcsen csak a kirándulás végén árulta el, hogy helyenként 10 méteres víz felett lépkedtünk). Délután átköltöztünk a Torppa nevű egyházi szabadidőközpontba, ahol a hét további részében a szálláshelyünk volt.

A következő három nap folyamán kötetlenebbé vált a programunk: szombaton családi délután keretében zenei programok, közös játékok, beszélgetések és áhítat hozta még közelebb egymáshoz a finn és magyar résztvevőket. Vasárnap a

härmäläi templomban közös finn és magyar nyelvű istentiszteletre és szeretetvendégségre került sor, itt történt meg az ajándékok átadása is. Hétfőn a két gyülekezet vezetőse, presbiterei, testvérkapcsolati megbízottai megbeszélést tartottak a jövőbeni együttműködés lehetőségéről: szóba került többek között a legutóbbi sikeres ifjúsági projekt folytatása, valamint a kapcsolatok még közvetlenebbé tétele. Finn testvéreink jelezték, hogy következő látogatásuk alkalmával szívesen megismerkednének közelebről is a különböző gyülekezeti munkaágakkal és oktatási intézményeink (óvodánk, iskolánk) működésével. Ezután került sor a búcsúvacsorára. A másnap már a búcsúzásé volt: a repülő és buszos utazás után késő este érkezünk Orosházára.

Mi mindent foglalt magában ez a gyorsan eltelt egy hét? Találkozásokat, a finn táj, ételek, szokások, az igazi finn szauna megismerését; de mindenekelőtt a nyelvi különbségen kívül vagy inkább azon felül a közös hit, az összetartozás megélésének lehetőségét a csoport tagjai, finnek és magyarok között. Folytatása következik 2014-ben, Orosházán.

RÉVÉSZ RITA BOGLÁRKA

Tamperei epizódok

Ez év augusztusában 21 útitársammal finnországi utazáson vettem részt. A gyülekezeti tagokból álló társaság a Tampere–Härmälä gyülekezet meghívására indult útnak. A nyolcnapos utazásról több oldalt lehetne írni – annyi élmény ért minket –, de inkább olyan epizódokat ragadok ki, amelyek számomra emlékeztetnek.

Utazás

A felszállás előtt volt egy kedves eset. Már a gépen ültünk, amikor a hangosbemondón keresztül többször keresték Ördög Endre urat. Természetesen nem jelentkezett. Ekkor megszólalt a hátunk mögött egy idősebb női hang: – Jézusom, már csak az ördög hiányzott volna erre a gépre!

Az utazás a felhőkön át, több ország felett nagy élmény, leszámítva a tériszonyt, ami bizony olykor-olykor elő-

vett. Kedves páromat ez mit sem zavarta – remekül érezte magát – és folyton a gép ablakához invitált, hogy élményeit megossza velem. Ettől engem kivert a víz, úgyhogy már igen komoly fenyegetéseket kellett kilátásba helyeznem, hogy hagyja abba. Tampere–Pirkkalla repülőtérén aztán megkönnyebbültem és megszabadtam, végre szilárd talaj volt a talpam alatt.

Visszafelé – a térészanyon kívül – a repülőtéri biztonsági ellenőrzésnél akadtak gondok, mert óvatlanul a kézipoggyászba tettem néhány kagyló- és halkonzervet. Ezeket egy szigorú tekintetű finn hölgy – a szívem vérzett – elkobozta. Tanulság: az utazás előtt bizony nem árt elolvasni a csomagokra vonatkozó tájékoztatót.

A kórus

Lelkésznőnk vezetésével lelkes alkalmi kórus alakult finn és magyar dalok előadására. A hangszeres kíséretet Szőke Szabolcs biztosította. A közönség megkímélése végett a kórusból Szekeres Palival együtt kimaradtunk. Az előadásra, amely nagy sikert aratott, a torppai táborban szombat délután került sor. Másnap a härmäläi istentiszteleten, a gyülekezet előtt a kórus ismét szerepelt, újra sikerrel. De ezzel még nem volt vége. Lelkésznőnk

ebéd után a gyülekezeti házban elénekelt még egy ismeretlen dalt is. A műsort és a dalokat hallgatva arra gondoltam, micso-da isteni adomány, hogy ennyi jó hangú hölgyénekes van gyülekezetünknek.

A kikötőben

Hosszabb városi sétát követően megpihenni a kikötőnél levő, nyitott kávézóba tértünk. Míg a frissítőket rendeltem és fizettem, feleségem asztalt keresett, ahol majd az ásványvizet megisszuk. A kávézó szinte üres volt, de neki sikerült egy olyan asztal mellé leülni, ahol a szomszédban jellegzetes kikötői patrióták fogasztották délelőtti sörüket, vodkáikat. Eközben élénken társalogtak, s fogadták az arra járó hasonszőrűek sűrű üdvözléseit (Terve-terve, szervusz). Mindez nem lett volna érdekes, nálunk is előfordulnak az orosházi piac környékén hasonló ar-

cok, de ezek valami rettenetes szivart szívták és a szél felőlük fúj. Így aztán öt perc alatt olyan szagunk lett, mint két öreg kocsmabűtornak. Na, mindegy, helyet változtatni nem akartunk – még félreértik – egyébként is majdcsak elszívják és minden újra szép lesz, gondoltuk mi. Csakhogy ők az égő szivarról zavartalanul gyújtottak rá a következőkre és a füstfelhő nem csökkent, sőt. Nagyjából félórai passzív bagózás után feladtuk és odébbálltunk. Az ásványvíz azért kitűnő volt.

Séta

Egyik délután Tampere utcáit járva felfigyeltünk arra, hogy a helyiek közül többen megnéznék bennünket. De mi látnivaló lehet rajtunk? Nem értettük. Kis idő múlva rájöttünk: mi itthoni módi szerint séta közben fogtuk egymás kezét,

időnként a nejem belém karolt. Ez volt furcsa rajtunk, ugyanis ott ez nem szokás. Egyetlen párt sem láttunk kézen fogva vagy egymásba karolva. Az ottaniak legfeljebb a gyerekek kezét fogták meg.

A csónak

A Nási-tó partján, a fák között csónakház lapult. Előtte 5-6 szokatlan formájú műanyagcsónak volt felbakolva. A csónakház ajtaja be volt reteszelve, de bátran bementem és felfedeztem az evezőket és a mentőmellényeket. Minden adva volt a csónakázáshoz. Vízre tettük az első csónakot, de ömlött bele a víz, aztán a másodikat, s abba is. Mi a csoda van itt? Ekkor fedeztük fel, hogy az összes csónak lyukas, de nem véletlenül. Ezeket direkt így gyártják, praktikus okokból. A csapadék nem marad meg bennük és persze elkötni sem könnyű így. Rövid kutatás után a párom felfedezte a bele való dugót, becsavartuk és máris indulhattunk a vízre. A csónak szépen, könnyedén siklott, irányítása nem okozott nehézséget. Többször megkerültük a közeli kis szigeteket, az evezés remek vacsora utáni mozgásnak bizonyult.

Napfelkelte

Életem egyik csodás élményét értem meg a Nási-tó partján, Torppában. Az utolsó nap hajnalán – nem tudván aludni – lementem a tóhoz. Semmi mozgás, csend, a víz felett ködpára. Leültem a stégre, s ekkor a szemközti fenyőerdő felett megjelent a felkelő nap szegélye. Lassan emelkedett, remek látvány volt. A varázs hosszan tartott és én úgy éreztem, mintha az Úr tartana a tenyerén.

TARR ISTVÁN

Megújuló temetők, felújított parókiák

Az egyházközségünk és az orosházi önkormányzat közötti közszolgálati szerződés alapján az önkormányzat évi 5 millió forint bérleti díjat fizet a köztemetők fenntartásáért, amelyet – kiegészítve saját forrásainkkal – teljes egészében a temetők fejlesztésére fordítunk.

Az elmúlt néhány évben így igen jelentős korszerűsítések valósulhattak meg temetőinkben. Az alvégiben például rendbe tettük a magyar hősi katonák nyughelyét, felújítottuk az utakat, fásítottunk, kutakat fúrattunk, további szeméttárolókat alakítottunk ki. 2011 májusában pedig átadtuk az 5,2 millió forintból elkészült szóróparcellát.

Rákóczi telepen, a Szentesi úti temetőben szeptember elején adtuk át a felújított ravatalozót. A felújítás már régi kérése

volt az itt élőknek, azonban forráshiány miatt eddig nem kerülhetett sor rá. Még áprilisban írták ki a pályázatot, s a nyertes kivitelező augusztus 14-én kezdte meg a munkálatokat. Eddig sötét, zárt hely volt, de miután kicseréltettük a nyílászárókat, az egyszárnyas ajtó helyére kétszárnyasat tetettünk, így nyitottabbá, sokkal világosabbá vált. Természetesen az épület külső-belső festése is megtörtént.

Szeptember 5-én (a szentetornyai Corvin úti temető is megújult, ahol ugyan évente csak néhány alkalommal van temetés, de a búcsúztatás eddig csak a szabadban történhetett. A most felépített filagória ezt a hiányosságot hivatott pótolni. A munkálatok itt is augusztus 14-én kezdődtek. Mivel illemhely sem volt, ezért ezt is kellett

építtetnünk. A két temetőben a beruházás mintegy 1 millió forintba került. A takarítás is befejeződött, mostanra teljesen rendezett körülmények várják a gyászolókat. Laczki János lelkész köszönetet mondott az egyházközségnek a támogatásért, hiszen saját forrásból a temetők rendbetételét nem tudták volna megvalósítani.

Szeptember elsején kezdődött az Alvégi temetőben a ravatalozó felújítása, amelyre már nagyon nagy szükség volt. Emiatt mind a közlekedés, mind a ravatalozás feltételei módosultak. A temető üzemeltetőjével, a Rekviemmel Temetkezéssel kötött megállapodás alapján ez idő alatt a temető parkolójában felállított pavilonban biztosítják a kegyeleti szertartás feltételeit. A ravatalozósátor egyedi gyártású, ravatalozó és szónoki asztal is ké-

Igehirdetés Szárazné Kőrösy Edit temetésén

„... dicsőítettem és magasztaltam az örökké élő, mert az ő uralma örök uralom, és királysága megmarad nemzedékről nemzedékre” [Dán 4,31]

Mindörökké, Ámen!

Gyászoló Család!
Kedves Gyülekezet!

Testvéreim a Jézus Krisztusban! Megrendülve állunk meg itt ebben a hatalmas templomban, Isten házában, hogy búcsút vegyünk Szárazné Kőrösy Edit testvérünktől, és utána elkísérjük a szentetornyai kis evangélikus temetőbe a hamvakat.

Edit nagyon gyorsan távozott ebből a világból. Augusztus 28-án délelőtt még kötelességét teljesítette, kutatók voltak a szobájában, együtt volt rövid ideig a hivatali szobában a többiekkel, és én 14.20-kor kaptam a hírt, hogy Edit váratlanul elment. Tudtuk, hogy a szíve nem egészséges. De az utóbbi időben semmi jelét nem mutatta, hogy gondja lehet, néha a fáradtságát említette. Talán ti, a családtagok többet tudtatok erről. Nekem ő volt az, akivel az első perctől kezdve együtt kellett dolgoznom. Nagyon sok minden kötött össze bennünket. Ezért is, hogy kivételesen szomorú szívvel, de vállaltam ezt a szolgálatot.

Most azonban fordítsuk figyelmünket teljesen Isten szent ígéje felé, amit nem én választottam. A most fájó szívvel gyászoló Csenge kérte, hogy az aznapi ige legyen, amikor Edit visszaadta lelkét Megváltó Istenének. Augusztus 28-a, kedd volt, és ezen a napon olvastuk a szent ígét Dániel könyvéből: „... dicsőítem és magasztalom az örökké ÉLŐT, az ő uralma örök uralom...” Emlékszem, amikor aznap ezt az ígét elolvastam, az a gondolat fordult meg szívemben, hogy ez a legfontosabb: dicsőítem és magasztalom ŐT! Hogy ennyi az egész!

Nem árulok el nagy titkot, ha megemlítem, nemcsak személyesen találkoztunk Csengével, hanem tartalmas levélváltásokra is sor került köztünk, és ennek a levélnek éppen ez volt a szellemi lényege, ez a mondat: bármilyen nehézség volt az életében, nem zúgolódott, hanem magasztalta az örökkévalót.

És most itt, a templomban érintse meg szívünket, hogy nem a halálról szól a történet. Nem azt kell mondanunk, hogy kész, vége. S nem azt kell mondanunk, hogy meghalt. Próbáljátok, próbáljuk így mondani: magához szólította az Örökké Élő! Nemcsak megállt a szíve, hanem Isten hazahívta. Nem tudjuk, kit mikor, miért – és kétségtelen, még nem volt sok az a 73 év, de ez egy új fejezet. Az örök élet fejezete – az Úr Jézus Krisztus nagyon sok-

szor hangsúlyozta, hogy nem ennyi az élet. Nemcsak földi élet van. Ezzel kezdte: betelt az idő, elközéltett Isten országa, elközéltett az Örök Uralom, térjete meg és higgyetek az evangéliumban. Higgyetek abban, hogy „Úgy szeretette Isten a világot...”, hogy „Ne nyugtalankodjék a szívetek... az én mennyei Atyám házában sok hajlék van... magamhoz veszek titeket... ahol én vagyok, ti is ott legyetek.”

Értitek? Nem a halálról szól a történet. Az életről, az örök életről, Isten örök uralmáról. Fáj a búcsú, de enyhítse ezt a fájdalmat, hogy egy édesanya, a testvér (aki régebben elment), nem a semmi játékszerre, hanem Isten megváltott gyermeke. Így nézzünk szeretteink halálára, és így gondoljunk a saját mulandóságunkra, hogy Isten uralma örök. Ezért magasztaljuk és dicsőítjük az Örökké ÉLŐT, aki ezt az örök életet nemcsak önmagának tartja fenn, hanem részesíteni akar bennünket belőle. Így kíséritek el őt – az édesanyát, a testvért, a családtagot, a rokont, így kíséritek el őt, egykori munkatársunkat, hitestvérünket – utolsó földi útjára, adjuk át őt az Örökké Élőnek, a szívünkkel pedig ragadjuk meg, hogy nem a halálról szól az ige, Isten szava, hanem az örök életről, Jézus Krisztus által, Ámen!

RIBÁR JÁNOS
ny. esperes

szült mellé drapériákkal, de szél és esővédelemmel is ellátható. A kegyeleti sátornak helyt adó parkolót a szertartások idején elzárják a látogatók elől, a gondnoki iroda előtt található nagykapu azonban erre az időre is biztosítják a bejárást. Kitarították, legallyazták a parkoló melletti erdős részt. A munkálatok idejére a ravatalozási díj mértéke mintegy 30 százalékkal csökkent. A felújítás teljes költsége 7,5 millió forint, és várhatóan halottak napjára be is fejeződik. Az érintettektől addig is megértést és türelmet kérünk. Terveink szerint a jövő évben a Felvégi temető ravatalozója is megújul.

Felújításra került még az alvégi parókiában lévő lakás, és jelenleg is folynak a felvégi parókiában található lakás rekonstrukciós munkálatai. Az önkormányzat idején, két millió forintos támogatását teljes egészében erre fordítjuk, illetve az áldozati vasárnapon a hívek által felajánlott adományokat is erre a célra használjuk fel, amelyet ezúton is megköszönünk.

NÉMETH BÉLA
felügyelő

In memoriam

Egy kutató búcsúja Szárazné Kőrösy Edit evangélikus levéltárostól

Szárazné Kőrösy Edit tragikus hirtelenséggel távozott közülünk. Hozzátartozói, rokonai, munkatársai és barátai gyászolják, de hiszem, hogy az evangélikus gyülekezet levéltárának kutatói is megemlékeznek róla.

E sorok írója sok éve kutatóvendége az evangélikus levéltárnak. 2012. augusztus 28-án, ezen a baljóslatúvá lett kedd délelőttön is a kutatók egyike voltam, aki Kőrösy Edit legendássá vált segítőkészsége mellett kereshettem „mi végre voltunk” kérdéseimre választ. Nem tudhattuk, hogy utoljára tölthetjük társaságában az időt, nem sejtettük, hogy „futását elvégezte...”

Kedves Edit! Vajon szólhatnék-e rólad hitelesen, ha nem ismertelek és tiszteltelek volna? Az elmúlás mindig megérint és elszomorít bennünket. De biztos vagyok benne, hogy kutatóid emlékezetében továbbra is az igényességre törekvő, következetes segítőtárs él tovább, akiben mindig megbízhattunk, aki felől bizonyosak lehettünk.

Az út, melyet követtél, mindig is hozzád tartozott. Tanultunk is tőled, lelki műhelyé tudtad változtatni a levéltárat. Gondjaidat pedig az ég időtlen tükrében vándorló madarak szárnycsapására bíztad. A mindent átható „Világosságban” volt bizodalmad, emiatt akárhányszor hátat fordítál fordítani a sötétségnek. Kedves Edit, hiszem, meg is érkezett ebbe a nagy Fényességbe! S vissza nem térő lépteiddel utolérted a megfoghatatlant. Általad is ismert és idézett verssoraimmal búcsúzom Tőled: „A halandó halad / vagy útrakészül / a borús égbolt... újrakéül.” Isten veled!

VERASZTÓ ANTAL

Az orosházi evangélikus levéltárról

Településünk szerencsés helyzetben van: az 1744-es városalapítással egybeesik az evangélikus egyházközség életre hívása is. Itt kezdetektől fogva vezették a keresztes és a házassági anyakönyveket, 1771-től regisztrálták a halottakat, 1818-tól írták a jegyzőkönyveket. A mindenkori orosházi lelkészek összegyűjtötték, őrizték az egyházközség tulajdonát képező írott dokumentumokat, tárolták a sok esetben egyedi, pótolhatatlan kincseket. Különösen az 1895 – a polgári anyakönyvezés bevezetése – előtti iratoknak van kiemelkedő jelentőségük.

1994 őszétől teljesen új fejezet kezdődött a levéltár történetében. Az Országos Egyház rész munkaidőben alkalmazta a Táncsics Mihály Gimnázium tanáraként nyugdíjba vonult Szárazné Kőrösy Editet, aki ezt követően rendezte az iratanyagot, nyilvántartásba vette, megkezdte a pályázati pénzek felkutatását, s szívügyének tekintette a régmúlt orosháziak emlékét idéző iratok védelmét, restaurálását. Összességében több millió forintot szerzett az orosházi egyházközségnek. Védetté nyilvánították a gyűjteményt, ami elnyerte a nyilvános magánlevéltári besorolást is. Jelenleg 82 folyóméternyi az iratállomány, és körülbelül 150 kötetben sorakoznak a polcokon régi, málladozó anyakönyvek papírmásolatai, amit a betérők használhatnak. Az egyházi épület-

rész visszakerültével megfelelő helyet biztosítottak a levéltárnak. Elkészült az épület belső és külső felújítása, szigetelése, az iratanyag egy részének savmentes, levéltári dobozokba helyezése, a számítógépes adatbázis kiépítése.

Családtörténeti kutatók mellett pályamunkákat írók és mások is megfordulnak a levéltárban. Sok önálló kiadvány és dolgozat látott napvilágot az elmúlt két évtizedben a levéltár értékeinek felhasználásával. Az Orosházi Harangszó is minden lapszámában közöl helyi egyház- és kultúrtörténetre vonatkozó írásokat.

Szárazné Kőrösy Edit, gyülekezetünk levéltárosa elkötelezetten végezte munkáját. Az evangélikus Országos Levéltár és a Gyűjteményi Tanács is elismerte teljesítményét. Augusztus 28-án, földi életének utolsó napján még aktívan részt vett azon a megbeszélésen, ahol a Kulturális Örökség Napja kiállításunk előkészületeiről tárgyaltunk. A szeptember 15–16-ai kiállítással az ő emléke előtt is tisztelgetünk.

KOSZORÚS OSZKÁR

†

Szárazné Kőrösy Edit (1939–2012) írásai az Orosházi Harangszóban az evangélikus levéltárról

- Az Orosházi Evangélikus Egyházközség levéltári kincsei I. (1998. húsvét, 13. o.)
- Az Orosházi Evangélikus Egyházközség levéltári kincsei II. (1998. pünkösd, 8. o.)
- Örökségünk (1998. december, 6. o.)
- Iratok kincsestárjában (2001. advent–karácsony, 9–10. o.)
- Levéltári hivatalomnak megfelelni igyekeztem (2003. pünkösd, 9. és 11. o.)
- Levéltár 2003 – Ismét 850 ezer Ft-ot nyertünk (2003. adv.–karácsony, 25. o.)
- Tíz év után (2005 ősze, 8. o.)
- Levéltár (2006. advent–karácsony, 5. o.)
- A levéltáros felelőssége (2007. advent–karácsony, 16. o.)
- Levéltári krónika (2008. advent–karácsony, 19. o.)
- Egy év a levéltárban (2010. böjt–húsvét, 20–21. o.)
- Erejük nem lankadt el (2011. advent–karácsony, 18–19. o.)
- Mérlegen (2012. böjt–húsvét, 15. o.)

Keresztyén vagyok: létem lényege a szeretet!

Sok gondolat kavarg bennem, s nem is tudom, hogy mivel kezdjem ezt a pár soros gondolatébresztő/lélekébresztő írást. Keresztyén vagyok. Mit jelent ez számomra? Mit jelent ez mások számára, ha rólam van szó? Gondolkodjunk el ezen kicsit! Nekem, hogy keresztyén vagyok, annyit jelent, Krisztust követő. A szó eredeti jelentése is ezt takarja, de ami mögötte van, az nem pár sorban leírható valóság. Fontos, hogy ezzel a szóval jellemezzem a keresztyén mivolt lényegét: valóság. (Ez a szó is megérdemelne egy külön cikket.)

Keresztyén hitünk alapja a Jézus Krisztusba vetett bizalom. Elhiszem, azaz tudom, hogy Ő itt járt ezen a földön, embereket gyógyított, tanított és a legfontosabb a keresztyén szó mostani értelmezése szempontjából, hogy példát adott nekünk. Példát arra, hogy Isten eredeti jó és tökéletes rendjét hogyan lehet betölteni. Ráadásul mindezen múltbéli példamutatáson túl: Ő most is él, jelen van, rád és rám vár, hogy betölthesse életünket „eredendő” szeretetével. A mi „eredendő bűnünket” már eltörölte a keresztes bemutatott áldozatával, engedjük Neki, hogy szeretetével betöltsön minket, s azt továbbadjuk, sugározzuk másoknak, hiszen végső soron emberlétünk eredeti célja ez: szeretetben éljünk Istennel és felebarátainkkal. De nemcsak (szép, mázos) szavakkal, nemcsak szimplán (eset-

leg elvárásoknak való megfelelési vágy miatti) tettekkel, hanem ezek motorjaként egész lényünkkel kell szeretni. S nem viszonzásért, hanem ahogyan a gyertya lángja, önnön cél nélkül égve, világítva. Ez a hivatása, létének lényege.

Életed üres, értelmetlen napi mókuserék? Betöltöd-e, betöltöm-e az Istentől kapott hivatást, mint Krisztus követője? Jézus nélkül emberi hiábavalóság minden szeretetre való törekvésünk, mert elapad a forrása, és a végeredménye csalódás, reménytelenség, depresszió. Jézussal viszont soha ki nem apadó forrása lesz. Hogyan lehetséges mindez? Ennyi és nem kevesebb: bízd rá magad teljesen! Nekem ezt jelenti keresztyénnek lenni. (Bibliai házi olvasmány a témához: 1Kor 13. és Fil 2,5–11)

csej

Búcsú Brebovszky Gyulától

Igazi lelkipásztor volt. Egész lényével méltóságot, békességet, jóságot és szeretetet sugárzott. Orosházáról indult. A biztos családi és gyülekezeti háttér gazdag útravalót adott neki egész életére.

Orosházán született 1925. április 19-én, Brebovszky István szücsmester és Dauda Mária szorgalmas, hitét gyakorló, iparos szülők gyermekeként. Az evangélikus elemi iskola után a polgáriba, majd az Orosházi Evangélikus Gimnáziumba vezetett útja. Leírta, milyen nagy hatással volt rá Sréter Ferenc egyik orosházi evangelizációja; id. Koszorús Oszkár gimnáziumi hitoktatója a Luther Kör elnökévé választotta, Csepregi Béla, a helyi népfőiskola lelkésze pedig a papi pálya felé irányította. 1944 őszén kezdte meg tanulmányait a soproni teológián. Öt esztendő eltelté után, 1949. július 27-én, Orosházán szentelte pappá Szabó József püspök. Ő volt az első, akit Orosházán ordináltak, hetven Luther-kabátos pap áldásában részesülhetett.

Első állomáshelyén, Budafokon segédlelkész és vallástanár lett, majd Óbudán már egész Budapest gyermekmissziói munkájának irányítója. Ezután két évre Csepelre, majd a dunántúli Csöglére és Pápára irányította püspöke. Mindennél hűséggelel végezte feladatait.

1955-ben a Vas megyei Órimagyarósd gyülekezete hívta meg parókusának, ahol igen tartalmas szolgálatot végzett. 1959-ben kötött házasságot Radnóti Ilnával, aki mint papné mindenben segítette, ellátta a kántori feladatokat és részt

vállalt az ifjúsági munkából is. Isten két gyermekkel ajándékozta meg a lelkész-házaspárt.

1969-től szülőföldje közelében, Csorváson gyakorolta hivatását, új életre kelt a

gyülekezet. Ugyanakkor gyakrabban találkozott Orosházán élő testvéreivel, rokonaival, a helyi evangélikusokkal. Gyermekük az orosházi Táncsics Mihály Gimnáziumban érettségiztek.

1984-ben a tápiószentmártoni gyülekezet közgyűlése hívta meg. A szülők nagy boldogsága, hogy Éva lányukat és János fiukat együtt avatták evangélikus lelkésszé. 1989-ben ugyan nyugdíjba vonult, de még öt esztendeig, 1994-ig elvégezte a tápiószentmártoni szolgálatokat. Közben 1991-ben egyik életre hívója volt az Evangélikus Külmisziói Egyesületnek, amelynek elnöke lett.

Néhány, elsősorban a külmiszióval foglalkozó könyvet írt és szerkesztett. 1998-ban költözött feleségével a budapesti Nyugdíjas Lelkészek Otthonába.

50 éves lelkipásztori jubileuma alkalmából 1999 augusztusában az orosházi evangélikus templomban köszöntötte őt a gyülekezet, népes családjával együtt. Az Orosházi Harangszóban több írása látható napvilágot, adományaival is támogatta lapunk megjelenését. Budapesten fejezte be földi életét, 2012. augusztus 15-én. Mi, orosháziak is búcsúzunk tőle, emlékére meggyulladt egy gyertya a zombai harang előtt.

KOSZORÚS OSZKÁR

Nyári visszatekintés

Az idei nyár is mozgalmasan telt a leánygyülekezetekben, hiszen a gyermekek és a fiatalok számára tartalmas programokat szerveztünk.

Alsósoknak hittanos napközi tábor volt 2012. június 18–22. között, Szentetornyán, a gyülekezeti házban és a templomban. Jairus lányának története állt középpontban. A táborban 30 gyermek és 6 segítő vett részt. A gyermekekkel a kardoskúti Fehér-tóhoz is ellátogattunk. A tábor szervezésében és lebonyolításában (többek között) Rajkiné Hichsi Mária és Ilyés Gábor segített, aki a gyermekek étkeztetéséhez is hozzájárult. A tábort a Bethesda Alapítvány anyagi segítségével tudta megrendezni a gyülekezet.

Felsősöknek is volt hittanos napközi tábor 2012. július 9–13. között, szintén Szentetornyán. E tábornak 20 résztvevője és 9 segítője volt. A program nagyon gazdagra sikerült. A hét folyamán a 12 éves Jézus templombeli történetét vettük.

Délutánonként volt elsősegélyről szóló előadás, amelyet Tóth Zoltánné a Vöröskereszt orosházi vezetője és segítője tartott. Antal László, az Orosházi Városi Tartalékos Szövetség elnöke céllövészeti foglalkozást rendezett fiatalok és felnőttek örömeire.

Szerdán és pénteken a gyopárosi kis erdőben számháborúztak a „táborozók”. Csütörtökön Szarvasra látogattunk, ahol megtekintettük a két evangélikus templomot és a történelmi Magyarország közepét, az Erzsébet-ligetben barangoltunk.

Ehhez a táborhoz pályázati pénzt is nyertünk, de a Bethesda Alapítvány is döntő mértékben nyújtott támogatást. A tábor segítője volt Madarász Géza egyházmegyei felügyelő, aki itt, mint gyakorlott hitoktató vett részt. Ilyés Gábor ebben a táborban is biztosította az étkeztetést.

Nemcsak helyi rendezésű táborban vettünk részt, hanem vidékiekben is. A

lucfalvi EKE gyermek csendeshét 2012. június 25–30. között zajlott, egy autónyi kardoskúti gyermekkel vettem részt a táborban, ahol összesen hatvanan voltunk. A táborban amerikai lelkész és több amerikai fiatal is részt vett segítőként. József történetét és egy mexikói gyermek hitre jutásának történetét ismertettük meg.

Az országos cigánymissziós hetet ezúttal Nyírteleken tartottuk, ahol két autónyi fiattal vettünk részt, augusztus 17–21. között. A szentetornyai fiatalok jól érezték magukat, bár a fiúk hajnalonként fáztak, mivel a szállás egy katonai sátor volt. A konferencia a hitben való növekedésről, a visszaesések elkerüléséről szóltak. Az ország több részéről összegyűlt csapat Tokajba is kirándult.

Ezen kívül számos alkalom volt még, s egyéb, itt fel nem sorolt kirándulás gyermekek és fiatalok számára.

LACZKI JÁNOS

Fénysugár-híradó

„Tarts életben bennünket,
És mi segítségül hívjuk nevedet.”
[Zsolt 80,19]

Május második felében autóbussznyi orosházi érkezett a déli egyházkerület missziói napjára, a Tolna megyei Bonyhádra. Nyugdíjasegyesületünk 20 tagja is vállalkozott az útra, ami lelki és szellemi feltöltődést jelentett mindnyájunknak.

Az elkövetkező hetek programjai a gyülekezeti házban megtartott keddi és csütörtök délutáni találkozásaink mellett templomunkhoz kötődtek. Szép ünnepség volt az 50 éve vagy régebben konfirmáltak találkozója, tagjaink közül is többen az oltár elé álltak, áldásra. Pünkösdhétfőn néhányan jelen voltak a Hajnal utcai óvodások évzáróján és gyönyörködtek a legkisebbek műsorában. Őket különös szeretettel figyeltük, az idei esztendőben is eljuttattunk számukra kötött takarókat. Június elején jelen voltunk Ihasz Beatrix lelkész nő bemutatkozó prédikációján. Isten áldását kérjük orosházi szolgálatára!

Szintén sokan utaztunk Szarvasra, az orosházi származású új esperes, Lázár Zsolt és az Orosházán élő Madarász Géza, egyházmegyei felügyelő beiktatására. A késő délutáni órákban néhányan még Pusztaföldvárra is elmentek, ahol az új gyülekezeti központot és a lelkészlakást avatta fel Gáncs Péter elnök-püspök úr.

Június végén, egyik keddi istentiszteletünkön mindnyájan szomorúan vetünk búcsút Ribár János esperes úrtól, aki nyugdíjba vonult és Szegedre költözött. Bizonyára ő tett legtöbbet Fénysugár Nyugdíjasklubunk (később egyesületünk) 10 esztendeje alatt. Kezdeti lépése-

inktől figyelemmel kísérte munkánkat, s talán nem volt olyan hét, hogy ne nézett volna be hozzánk, ne váltott volna szót idősebb testvéreinkkel. Emellett rendszeresen tartott számunkra istentiszteletet. Természetesen teljes létszámmal jelen voltunk július elsejei búcsúprédikációján is. Kívánjuk neki és feleségének, Editnek, hogy találjanak otthonra Szegeden is!

Július végén, szintén autóbusszal Szarvasra mentünk, a Körös-parton felépített vízi színházba, ahol Pozsgay Zsolt és Gulyás Levente „Tessedik” című darabját néztük meg. Nem bánta meg egyikünk sem, hogy csak éjfélre érkeztünk haza.

A nagy kánikulában kis szünetet tartottunk. Államalapítási ünnepünkön, az istentisztelet után sokan részt vettünk a városi ünnepségen, ahol dr. Budai Gyula vidékfejlesztési államtitkár szólt az orosháziakhoz.

Szeptember 2-án evangélikus iskolánk és óvodánk már a huszadik tanévnitőt tartotta. Mi, nyugdíjasok valóban örültünk a félezernél több, ünneplőbe öltözött általános és középiskolásnak, akik betöltötték templomunk padjait.

Nemcsak egyházi, hanem városi ünnepségeken is részt veszünk, így néhányan ellátogattunk a Petőfi Művelődési Központba, Újfalu István festő kiállítására, aki már gyülekezeti házukban is bemutatkozott.

Ismételten érdeklődéssel fogadtuk az orosházi kerékpáros világutazót, Lénárt (Léna) Ferencet, aki ezúttal Indiában volt, és közben a Himalája lábainál fekvő Dardzsilingben Kőrösi Csoma Sándor sírját kereste fel. Elmondta, hogy útítársával milyen megpróbáltatásokon mentek át, s indiai útjukról egy filmet mutatott be. Hosszú útjuk közben a legszebb hely Ne-

pál volt, ahol csodálatos tájakat látott, nyugodt emberekkel. Ez teljesen ellentéte Indiának, ahol a szép építészeti emlékek mellett rengeteg az ember és sok a piszok.

Legutóbb pedig, már októberben, egész napos kiránduláson jártunk Mezőhegyesen. A Hild János tervezte diadalív alatt gurultunk be táborhelyünkre, az 1790-ben épült Nonius Hotelbe. Gyönyörködünk a komoly történelmi értékkel bíró épületekben, a természetvédelmi értékkel nyilvánított parkokban és ligetekben, a fedett lovardában, a központi ménesudvarban, az ország egyik legszebb lovas pályájában és a kocsimúzeumban. Ritka élmény volt a félórás utazás lovas kocsin, így még inkább szemünk elé tártult ennek az ötezres lélekszámú kisvárosnak a szépsége. Pillantást vetettünk a templomokra és egyéb 150–200 éves épületekre, melyek ma is meghatározzák a település arculatát. Mezőhegyesen a **magyar** nóniusz lófajta tenyésztése a legfontosabb. Ugyanis ez nemzeti kincs, amit állami tulajdonba vettek, hogy megőrizzék a közel 230 éves ménest.

Az ebéd elfogyasztása után látogatást tettünk az igen nagy alapterületű, mégis zsúfolásig megtöltött helyi múzeumban, ahol tagjaink elsősorban a régészeti, a régi helytörténelmi emlékeket és fotókat tanulmányozták érdeklődéssel. Többeket megragadott az egykor használt, szépségű technikatörténelmi eszköz, valamint a régen itt élők által birtokolt, ma már néprajzi gyűjteménnyé nemesedett tárgyak sokasága. Végezetül bekukkantottunk a 39-es majorba, ahol kis ízelítőt kaptunk az ott folyó állattenyésztés mindennapjairól. Kissé fáradtan, de szép emlékekkel érkeztünk haza.

KOSZORÚS OSZKÁRNÉ

Rendszeres alkalmak a leánygyülekezetekben

Heti rendszerességgel tervezett alkalmak:

- vasárnap 8.30-kor istentisztelet Szentetornyán;
- vasárnap 10 órakor istentisztelet Rákóczitelepen;
- vasárnap 14 órakor istentisztelet Kardoskúton.

Kétheti rendszerességgel tervezett alkalmak:

- hétfőnként 17 órakor házi bibliaóra kardoskúti családotknál (Téma: Bírak könyve);
- keddenként 17 órakor házi bibliaóra Gyökeresben, a Petrilla családnál (Téma: Machintos: Elmélkedések Mózes könyvei felett);
- keddenként 16 órakor házi bibliaóra Szentetornyán,

Szabó Józsefné presbiter testvérünknel (Téma: Pál első levele Timóteushoz);

- péntekenként 17 órától ifióra Rákóczitelepen, a gyülekezeti teremben;
- péntekenként 17 órától konfirmandusóra Rákóczitelepen, a gyülekezeti teremben;

Havi rendszerességgel tervezett alkalmak:

- szerdánként 17 órától szülői bibliaóra Rákóczitelepen, a gyülekezeti teremben;

Honlapcímünk: <http://oroshaza-leanygyehazak.lutheran.hu>

Újra hangos a gyülekezeti ház

A ki figyelmes szemmel és füllel indul útnak a vasárnap délelőtti istentiszteletre, szeptember óta minden második és negyedik vasárnapon tanúja lehet annak, ahogyan 10 óra körül apró emberek töltik meg a gyülekezeti termet. Ki babakocsival, ki kismotorral, más komoly kisbiciklivel siet az immár harmadik tanévét kezdő Típegő Istentiszteletre. Természetesen mindenki szülői kísérettel érkezik, hiszen a csomagokat is cipelni kell valakinek...

A megérkezés után a kíváncsi kis szemek mindjárt kutatni kezdik az ismerősöket, kis barátokat, majd egy gyors üdvözlés, és kezdetét veszi a Típegő Istentisztelet. Felcsendül az állandó kezdődal: *Isten ezt a napot azért adta, hogy szeressük mi egymást...* Ezután gyertyagyújtás és valami új következik, ami eddig nem volt: zsoltárt olvasunk. Sőt, annak egy sorát közösen mondjuk visszhangként a zsoltáros egy-egy gondolatára: *„Oltalmam és váram, Istenem, akiben bízom!”* [Zsolt 91] Amit ilyen sokszor elmondanak a felnőttek és a nagyobb gyerekek, azt biztosan érdemes megjegyezni! Aztán egy szomorú napocskával együtt imádságban és dalban kérünk bocsánatot Istentől minden rosszaságunkért, majd egy mosolygó napocskával együtt örülünk annak, hogy az Úr ma is megbocsát nekünk, és megint ujjongó, vidám szívvel énekelhetünk Neki újéneket.

Ami ezután következik, az minden gyermek egyik kedvenc része: sok mozgás és játék segítségével ismerkedünk meg egy bibliai történettel, igazsággal. Most éppen a testrészekkel foglalkozunk. Ettől a tanévtől van egy saját kis aktív táblánk is, ami ahhoz kell, hogy a rajta lévő képek, ábrák segítségével jobban megértjük Isten üzenetét, és amire mindent feltehetünk, amire emlékezni szeretnénk. Erre eddig egy fej, egy orr és egy haj került. Mindegyiknél megtanultuk, hogyan dicsérhetjük vele Istent, hol és milyen tör-

ténet kapcsolódik hozzájuk a Bibliában. Kíváncsian várjuk mindannyian a folytatást...

Mint ahogyan azt is, ma éppen milyen új dalt tanulunk majd, kinek a kedvencét énekeljük el a bibliai történet után. Vagy azt, hogy kerültek-e új kincsek a játékosarokba? Fontos kérdések ezek, s (hála Istennek) egyre több család, egyre több kisgyermek érdeklődik a Típegő Istentisztelet iránt. Évről évre megtapasztalhatjuk azt, hogy az Úristennek fontosak ezek az alkalmak, fontos az a munka, amit a Típegő csapat a gyülekezet építésében végez.

Nagy örömünkre immár nemcsak a mi gyülekezetünkben, hanem azon kívül is egyre többen érdeklődnek az iránt, hogyan működik nálunk a legkisebbekkel való foglalkozás. Szeptember 29-én Édesanyámmal, Révészné Tóth Erzsébettel együtt (aki a kisgyermek evangélikus óvodai neveléséről tartott előadást) egy családos hétvégén beszélhettem arról,

miért és miként zajlik egy Típegő Istentisztelet. A piliscsabai Béthel Evangélikus Missziói Otthonban jártunk, ahol a pest-erzsébeti lelkész, Győri János Sámuel szervezésében kisgyermekes családok töltöttek együtt egy hétvégét, melynek témája „A gyermek és a gyülekezet” volt. Örömmel vállaltuk tehát, hogy egy-egy rövid előadásban elmondjuk mindazt, amit eddig átélhettünk, megtapasztalhatunk a kicsikkel való foglalkozások során mind az óvodában, mind a Típegő Istentiszteleteken. Mivel nemcsak evangélikus, hanem református gyülekezetek is érdeklődnek az itt folyó munka iránt, ha Isten is úgy tervezi, lesz folytatás...

Alkalmainkra továbbra is nagy szeretettel várjuk a 0–5 éves gyermekeket és családtagjaikat, de természetesen bárkit, aki szívesen töltene egy dalos-játékos órát a csillogó szemű legkisebbek társaságában!

BÁNKINÉ RÉVÉSZ ADRIENN

Bemutakozás

A legkisebbekkel való foglalkozást még a saját gyermeim születése előtt kezdtem el, és annyira otthon éreztem magam ebben a világban, hogy azóta ez lett a főfoglalkozásom is. A Típegő Istentiszteletek létrejöttében nagy szerepe volt annak, hogy az egyik németországi utazásunk alkalmával gyermekeinkkel egy 0–5 éveseknek szóló mini istentiszteletbe csöppentünk. Ott határoztuk el, hogy egy hasonló alkalmat megpróbálunk a saját gyülekezetünkben is életre hívni. Lelkészeink is támogatták az ötletet, és megbíztak a szervezéssel, amit nagy örömmel vállaltam is. Ennek immár 3 éve, és ahogyan a kezdetek óta mindig, most is lelkesen készülök minden alkalomra, mert életem egyik legfontosabb feladatának tekintem azt, hogy kisgyermekeket vezessek Jézushoz, hogy életre szóló élmények kössék őket Isten országához. Természetesen nem egyedül végzem ezt a szolgálatot, remek kis csapat segít a megvalósításban. Remélem, még sokáig, sokak örömére!

BÁNKINÉ RÉVÉSZ ADRIENN

Diakóniai életünkről

A mögöttünk lévő nyáron is tartottuk a kapcsolatot gyülekezetünk idős tagjaival. Többek között Csomor Józsefné Marika nével, aki júliusban ünnepelte 100. születésnapját. Hozzá úgy találtuk meg az utat, hogy családja felkereste egyházközségünket: vegyünk részt mi is ezen a jeles ünnepen. A diakónia részéről szerény ajándékkal emlékeztünk meg, otthonában köszöntöttük a jó egészséggel és szellemi frissességgel bíró evangélikus nénit. Isten áldását kívánjuk további életére!

Új taggal bővült a látogatottak száma, mégpedig Cseténé Fe-

kete Margitka személyével. Ő a Finnországban élő Szemenyei Sándor édesanyja. Amikor gyülekeztünk csoportja nyáron Finnországban járt, Sanyi nagyon készségesen és odaadóan segített abban, hogy mi jól érezzük magunkat. Ő kért bennünket arra, hogy figyeljünk édesanyjára és segítsük gyülekezeti életünkbe bekapcsolódni, látogassuk őt is. Rendszeresen felkeessük gyülekezetünk azon elhunyt tagjainak sírját, akik aktív részesei voltak gyülekezeti életünknek. Diakóniai csoportunk állandó alkalma minden hónap utolsó hétfőjén van, szeretettel várunk minden új érdeklődőt is!

NEMESNÉ EDIT és LÁZÁRNÉ MARIKA

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Becsengettek

2012. szeptember 2-án, a tanévnyitó istentisztelettel hivatalosan is elkezdődött az új tanév. A Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium (korábbi nevén Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium) történetében ez a 21. évnyitás, ha az egyházi oktatás újraindulásától számoljuk a tanéveket. 1992 szeptemberében két egyházi tagozatos első osztályban kezdődött el a kisgyermek tanítása az evangélikus értékek szerint. Napjainkban már 12 évfolyamon 24 osztályban folyik a tanítás és a nevelés. A 2012/2013-as tanévben 551 tanulóval, 43 főállású és 4 óraadó pedagógusnak jelezte a csengő az első óra kezdetét. Az oktató-nevelő munkát 17 nem pedagógus munkatárs is segíti.

Iskolánk keresztyén iskola, ezért a nevelési-oktatási célok vállalása mellett tanulóinkat (vallásos és hazafias szellemben) erkölcsös polgárrá szeretnénk nevelni. Olyan fiatalokat akarunk nevelni, akikre jellemzőek a keresztyén erények: megbocsátás, szelídség, türelem, kitartás, a lelkiismeret érzékenysége, az önnevelés igénye. Céljaink elérése érdekében folyamatosan fejlesztjük az oktatás szellemi és tárgyi feltételeit. Tevékenységünket szolgálatnak tekintjük, amelyet a társadalmi és partneri igényeknek megfelelően, szeretetteljes légkörben végzünk, a jó iránt elkötelezett pedagógusokkal.

A tanév ígéje

„Egymás terhét hordozzátok: és így töltsétek be a Krisztus törvényét.”

[Gal 6,2]

A tanév ígéjében Isten teherhordozásra szólít bennünket. Hordozzuk egymás terhét, segítsünk az elhordozhatatlan terheket cipelő embereknek – ahogy a szükség megkívánja, illetve, ahogy módunk van rá, mert ilyenkor betöltjük Krisztus törvényét, ami a szeretet, és ez hordozóképes és hordozásra kész tesz. Ha valakit megterhelten látsz, közeledj hozzá részvétellel, érdeklődj gondja iránt, kérdezd meg, mi nyomja. Állj oda imádkozásban a testvéredért! A másért mondott imádság csak akkor eredményes, ha az ő terhe téged is nyom. Hiába mondd neki: „Isten segítsen meg, adjon neked tanácsot!” – ha te is tudnál segíteni rajta, de nem teszed. Isten talán éppen általad akar segíteni.

A teher felvételéhez meg kell hajolnunk. Elbizakodott, öntelt emberek nem

alkalmasak a teherhordozásra. A szeretet lehajol, és nem vet meg semmi szolgálatot. Kész a másinak a lábát is megmosni. Ez az út Istenhez és ezzel együtt másokhoz is.

Isten azt is mondja, hogy hívókként kötelességünk megbecsülni egymást. Ha a körülöttem élő emberekre nézel – és ebbe beletartoznak azok is, akikkel nehezebben értesz szót, akiket kevésbé tudsz elfogadni, akik támadnak vagy megaláznak téged –, úgy kell látnod őket, ahogy Isten: olyan embereknek, akikért megéri meghalni. Isten elküldte Fiát, hogy az meghaljon értük, tehát számítanak.

Lelki nevelés az iskolában

Iskolalelkési munkaterv
(Ribárszki Ákos)

„Az a tény, hogy a diákokat Isten csodálatos módon különbözőnek alkotta, egyszerre öröm és kihívás a tanár számára. Isten a gyerekeket gondolkodó, társas, érzelmi és fizikai lénynek alkotta, és a pedagógusnak lehetősége van mindezekben a területeken fejleszteni őket. [...] A bölcs tanár elvezeti diákjait arra a felismerésre, hogy értékességük alapja Isten szeretete, és erre válaszul felébredhet szívükben a hála, amely pozitív hatással lesz a tanulási folyamatra.”

[Stephen Kaufmann:

Tanítvány és tanítványa]

Egy keresztyén iskola célkitűzése, hogy a diákok a tényanyag elsajátítása mellett eljussanak a közvetlen kapcsolatra Istennel, megismerjék a keresztyénség alapjait és éljék át azok értékeit. Célunk, hogy helyes Istenképpel, világképpel és önképpel engedjük el őket iskolánkból a 12. évfolyam végén. Céлом és elvem is, hogy a diákok átéljék: Isten közelségében lenni, keresztyénként élni nem teher, nem unalom, nem kötelesség, hanem éppen ellenkezőleg: felszabadító és életük minden helyzetében erőt adó érzés. Éppen ezért az iskolalelkési munkaterv a 2012/2013-as esztendőre is egy tudatosan felépített, ezeket a célokat szem előtt tartó program.

A tavalyi esztendő sikereiből és hibáiból tanulva alakítottam át a munkatervet az idei esztendőre. Új elemek, lelki alkalmak épülnek be a diákok és a tanárok életébe. Időrendi sorrendben a következők:

– Tanévnyitó istentisztelet.
– A „72 óra kompromisszum nélkül” című uniós projekt sikerén felbuzdulva idén is csatlakoztunk a kezdeményezéshez. E projekt keretein belül felhívtuk a diákok figyelmét a teremtett világ és embertársaink iránti felelősségünkre. Ezt egy teremtés ünnepi istentisztelettel zártuk le.

A meglévők mellett új alkalmak a 72 órán belül: az evangélikus szeretetszolgálatnál együttműködve idősek kertjének gondozása, a kórház gyermekosztályán éneklés a betegeknek, meseolvasás az óvodában pénteken délelőtt, ebédosztás a gyülekezeti terem udvarán a vasárnapi istentisztelet után.

– Tanári kirándulás Partiumba.
– A reformáció ünnepét megelőző szombaton (október 27.) diákok segítségével elevenítjük fel a reformáció történetét, illetve osztályonként 1517 másodperc igeolvasást szervezünk.
– Október 31-én reformáció ünnepi istentisztelet az evangélikus templomban.
– Adventi teázás az óvodásokkal.
– Adventi játszóház.
– Adventi közös gyertyagyújtás.
– Diákok csendesnapja az adventi időszakban.
– Karácsonyi ünnepség, áhítat.
– Vízkereszt ünnepi istentisztelet az evangélikus templomban.
– Hittanversenyek szervezése, lebonyolítása.
– Böjti teázás az óvodásokkal.
– Húsvéti játszóház.
– Tavaszi diák, illetve pedagógus csendesnap húsvét ünnepéhez kapcsolódva.
– Passiójáték.
– Mennybemenetel ünnepi istentisztelet az evangélikus templomban.
– Érettségi előtt álló fiatalok kérő/hálaadó istentisztelete.
– Utolsó tanítási napra tervezett közös program a diákok számára.
– Tanévzáró istentisztelet.
Állandó feladatok:
– A Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium lelki életének vezetése, gondozása, építése a gyerekek, diákok, tanárok, alkalmazottak körében.
– Kötelezettségben foglalt óraszámok teljesítése, illetve ezen felül a hittan érettségire készül 11–12-es diákok fakultációjának megtartása.

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

– Hétfői, keddi tanulói áhítatok tartása/koordinálása.

– Hétfői tanári áhítatok tartása/koordinálása.

– Évközi diák csendesnapok szervezése, szorosan együttműködve a hittan munkaközösség tagjaival.

– Évkezdő és évközi tanári csendesnapok szervezése, szorosan együttműködve a hittan munkaközösség tagjaival.

– Az iskola tanárai, dolgozói számára kététhetente bibliaórai alkalom, ahol lehetőség nyílik a keresztyénség, a hitélet, a bibliai történeteket érintő kérdések felvetésére, megbeszélésére.

– Azon gimnazista fiatalok felkészítése konfirmációra, illetve keresztre, akik a 7. évfolyam után érkeztek intézményünkbe, illetve ezt igénylik.

– Igény esetén iskolánkba járó gyermekek szüleinek konfirmációs felkészítése.

– Kapcsolattartás a családokkal, a szülőkkel, bizonyos esetekben személyes látogatás formájában.

– Külön kiemelt kérés az osztályfőnökök iránt a kórházba került, hosszabb ideig beteg, nehéz helyzetben lévő, védelem alá vett gyerekek jelentése látogatás céljából.

– A jó partneri kapcsolat fenntartása, illetve az arra való törekvés a fenntartó gyülekezettel és az ország evangélikus iskoláival.

– Óvodai hittanórák tartása, koordinálása.

– Óvodai áhítatok tartása, koordinálása.

Természetesen az egyházi esztendő időszakától és az évközi közös ötletektől függően, az iskolában szervezett lelki alkalmak bővíthetnek, színesedhetnek. Hiszem, hogy idei fáradozásaink a gyermekek lelki életéért nem lesznek eredménytelenek, és ha nem is azonnal, de idővel megtermik gyümölcsüket, s becsületes, vidám keresztyén emberként fogják élni életüket ebben a világban.

Tehetséggondozás

Minden gyermeknek meg kell kapnia a lehetőséget és a segítséget, hogy képességének megfelelő teljesítményt nyújtson. A tehetséggondozás feladata, hogy a kiemelkedő képességű diákok az átlagnál nagyobb, a saját szintjüknek megfelelő terhelést kapjanak. Ezt szolgálja a differenciált órai munka, a különböző szakörök, az iskolai, területi és országos versenyekre való felkészülés, a szorgalmi és pluszfeladatok kiadása, illetve a tanár és diák között kialakult jó munkakapcsolat, amely egymás kölcsönös tiszteletén, megbecsülésén alapul.

Ahhoz, hogy egy gyermek meglévő képességei minél inkább kibontakozhassanak, megfelelően ösztönző ingergazdag környezetre és valódi követelményekre van szüksége.

A tehetséges gyermekek fejlesztésének egyik alapvető feltétele a tehetség felismerése. Mert a tehetség nem feltétlenül jelenik meg kiemelkedő teljesítményben. Az iskola azonban a teljesítmény alapján ítéli meg a gyermekek képességeit. Egy önálló látásmóddal rendelkező, nem az iskola által megkövetelt szabályok szerint gondolkodó gyermek sokszor inkább zavaró tényező – ha a pedagógus nem ismeri fel, hogy a gyermek kreativitása szabta szabadsága az ő munkáját is gazdagíthatja.

Szinteltolások (nívócsoporthoz) oktatás az 5. évfolyamon

A szinteltolások oktatást matematika és angol nyelv tantárgyból (az ötödik évfolyamtól felmenő rendszerben) alkalmazunk. A tanulók nem hagyományos osztálykeretben, hanem homogén, közel azonos képességű tanulókból létrehozott csoportokban tanulnak.

Miben látjuk a nívócsoporthoz oktatás előnyeit és fontosságát?

– A pedagógus részéről nagyobb lehetőség nyílik a személyiségfejlesztésre, az önállóságra, az öntevékenységre nevelésre, a reális önismeret és önértékelés kialakítására.

– Nagyobb lehetőséget biztosít a tanulóknak az önbizalmát, tanulási kedvét fejlesztő sikerélményhez juttatáshoz.

– A hátrányok leküzdését jobban segíti.

– A jobb képességű tanulóknál lehetőséget biztosít az önálló tanulásra, a pontosságra, a kötelességtudatra, a felelősségvállalásra, a vitakészségre, gondolataik pontos szóbeli és írásbeli kifejezésére. A versenyekre való felkészítésre, a tananyagot túlmutató feladatok megoldására.

– A másik csoportban tanulókat sikerélményhez juttatja, növeli önbizalmukat, képessé teszi őket önmaguk fejlesztésére, az önálló munkavégzésre, az önellenőrzésre, az ismeretek rendszerezésére, az önértékelésre.

– A harmadik csoport tanulói azok, akiknek a tanórákon a sikerből alig vagy egyáltalán nem jutott. Lemaradásuk mértéke akadályozza őket az előrehaladásban. Az ő esetükben csak így valósítható meg a felzárkózás. Azt szeretnénk, hogy minden gyermek egyéni képessége alapján bontakoztassa ki, fejlessze tudását.

Ökoiskola

A szép iskola, a szép környezet megkívánja, hogy tanulóink mindennapi környezettudatos tevékenységét formáljuk. Ennek lehetséges módja az, hogy iskolánk az Ökoiskola cím elnyerése mellett annak szellemében végezze tevékenységét. Legfontosabb feladat ezen a téren, hogy megértessük minden érintettel azt, hogy amit sok fáradsággal, erőnk feletti energiákkal létrehozunk, megbecsülni és ápolni kell. E tevékenység nem befejezett, hanem minden évben újabb és újabb, a fenntarthatóság szempontjából fontos feladatot ró gyerekekre és felnőttekre.

Mitől „öko” egy iskola? Az emberiség jelenlegi legnagyobb kihívása a környezeti válság. A környezettudatosabb életvitel kialakítása a válsággal való megküzdés egyik fő eszköze. Ehhez a célkitűzéshez járulnak hozzá az ökoiskolák iskolafejlesztő munkájuk során azzal, hogy a jövő generációk nevelése során a környezettudatos cselekvő állampolgár eszményképét tartják szem előtt.

Egy ökoiskola abban különbözik egy átlagostól, hogy nemcsak a tanításban érvényesülnek a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiájának elvei, hanem az iskolai élet minden területén; az iskola működtetése terén éppúgy, mint a gyerekek étkeztetése vagy a táborok szervezése során.

Az iskolában megalakult az ÖKO munkacsoport, vezetője Feketéné Varga Mónika tanítónő. Az ő irányításával kezdődött el a munka.

Az iskolában folyó nevelő-oktatómunkának most csak kis szeletét ismer tettem. Olyan elemeket emeltem ki, amelyek újként jelennek meg a munkatervben, változások az előző évekhez képest.

Változás... ez a szó gyakran elhangzott az előző tanévben. Mi szükséges a változáshoz? Elsősorban felkészültség, józan ész, bátorság, az igazság kimondása, és a bizalom légkörének megteremtése. A nehézség az, hogy ezek nem egymás után és külön-külön, hanem egyszerre kellenének. Mi a teendőnk? Tanítsunk, s tanuljunk teljes odaadással. Ne árusítsuk ki értékeinket. Ne engedjünk az értetlenségnek, de a tudatlanság gőgjének sem. Mert nincs ereje rajtunk, ha őszintén, elszántan és összefogva akarjuk a jót.

FEHÉR BORBÁLA
igazgató

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Milyen az Isten?

Milyen az Isten? Hogyan képzelitek el? Ezzel a kérdéssel fordultam a gyerekek felé szeptemberi, évkezdő Családi Istentisztelet alkalmán. A válaszok a legkülönfélébbek voltak: Isten olyan mint a szellő, Istennek hosszú barna szakáll van, Isten piros ruhát visel, Isten egy felhőn üldögél és néz bennünket, más szerint Isten borostás és hosszú hajú... Gyerekszáj, mondhatnánk. Pedig ahányan vagyunk, annyiféle az istenképünk, annyi elképzelés él bennünk róla. Honnan tudjuk akkor, hogy milyen az Isten? A Szentírásból. Még ha nem is szó szerinti leírást, jellemzést találunk, mégis sokat beszél nekünk arról, hogy milyen az Isten.

Ezzel a címmel indult útjára szeptemberben a Családi Istentisztelet, és ezt a kérdést járjuk körbe a gyerekekkel. Milyen az Isten? A témasorozatunk pedig érdekesebbnél érdekesebb válaszokat hoz a Bibliából. Isten olyan, mint a pásztor, mint a napfény, mint a tavaszi eső, mint a fazekas, mint a szikla, mint a sas, mint a bíró. Így minden vasárnap a gyerekek és szüleik kicsit közelebb kerülnek Urunkhoz, többet megtudnak róla, fejlődik, alakul istenképük, s emellett sok-sok élménnyel lesznek gazdagabbak. Az élményekért (amelyeket kézműveskedés, közös játék, foglalkozás okoz) a Sámuel-csoportos tanító néniknek vagyunk hálásak, akik közül ketten mostani számunkban mutatkoznak be. Ettől az igei alkalomtól hangos hát vasárnap reggelente 9 órakor a Győry Vilmos-terem, innen látjuk a mosolygó gyermekeket távozni olykor gyurmás, olykor ragasztós, olykor pedig festékes kézzel. Milyen az Isten? Olyan, aki végtelenül szereti ezeket a vidám gyermekeket.

RIBÁRSZKI ÁKOS
iskolalelkész

Bemutkozások

Héjja Réka

Tanító vagyok, műveltségterületem a magyar nyelv és irodalom. Diplomámat 2004-ben, Békéscsabán, a Tessedik Sámuel Főiskolán szereztem. Nemcsak szüleim példáját követve szerettem volna tanító lenni, hanem e szakma szépségei végett is. Úgy gondolom, hogy a gyermekek felé kizárólag szeretettel lehet fordulni, hiszen az ő hálájuk és mosolyuk adhat a pedagógus életében teljességet.

Hat évvel ezelőtt tanítottam már ebben az iskolában, és 2010-ben Isten viszszevezetett ide. Azóta már a 3. tanévetem töltöm a legkisebbekkel, amely hálás feladat, hiszen a sok gondoskodást, törődést, odafigyelést szeretetükkel köszönik meg.

Az elmúlt évben kért meg iskolánk lelkésze, hogy csatlakozzak a Sámuel-csoporthoz, amely a vasárnapi gyermek-istentiszteleteken szolgál. Nagy örömmel fogadtam és vállaltam el a feladatot. Ezeket az alkalmakat nagyon szeretem, mert családi légkörben hozhatjuk közelebb a gyermekeket Isten igéjéhez. Az alkalmak végén sor kerül kis kézműves foglalkozásokra, melyeket a gyerekekkel együtt én is nagyon szeretek, főleg kitalálni ezeket a tevékenykedtetéseket. A foglalkozások során még jobban megismerhetjük egymást és ezáltal bensőségesebbé válhatnak ezek az alkalmak.

Juhászné Stréling Judit

„Aki bízik az Úrban, azt ő szeretettel veszi körül.” [Zsolt 32,10]

1996-ban végeztem Békéscsabán, a Körösi Csoma Sándor Tanítóképző Főiskolán. Azóta foglalkozom gyerekekkel.

Istenben bízva, reménykedve vártam, hogy végre megvalósuljon egyik álmom: a Székács József Evangélikus Óvoda Általános Iskola és Gimnáziumban taníthassak.

„Az álmokat a remény élteti, a reménynek pedig valóságformáló ereje

van.” Ez a Döbrentey Ildikó meseírótól származó idézet életemnek ebben a szakaszában is beigazolódott. Nagy izgalommal, hittel, lelkesedéssel készültem az új feladat betöltésére. Munkámat 2010 szeptemberétől 2. osztályban, iskolaotthonos tanítási formában kezdtem el.

Jelenleg a 2. a osztályban tanítok környezetismeret, testnevelés, rajz, ének tantárgyakat. Ezen kívül báb- és origami-szakkört tartok alsó tagozatosoknak. Tanulóimat az Isten iránti szeretetre, tiszteletre próbálom nevelni. Igyekszem elsajátíttatni velük a megfelelő lelki, erkölcsi értékeket, melyek egész életüket meghatározzák.

Több alkalommal részt vettem a vasárnapi Családi Istentiszteleteken, melyek minden egyes alkalommal mély nyomot hagytak bennem. Jó volt megélni, látni, érezni, ahogy Isten igéje szeretetet, vidámságot, szívbéli örömet nyújt a gyerekeknek, mindezt játékos formában.

2011 őszén kezdtem szolgálatomat a Sámuel-csoportban. A 2012 szeptemberében indult „Milyen az Isten?” című témasorozat alkalmi segítenek a gyerekeknek megérteni, milyen is ő: Isten olyan, mint egy Pásztor, Isten olyan, mint egy Szikla, olyan, mint egy „nevelő” Eső, mint egy Kertész, aki „gondozza, ápolja” kertjét... és még sorolhatnám. Isten mindenkor, mindenhol jelen van, szeret és tördök velünk.

„Isten a szeretet.” [1Jn 4,8] Isten szeretettel fordul az emberek felé. Múltbeli, jövőbeni cselekedetei között nincs semmi, amit ne önzetlen, áldozatkész szeretet motiválna. Ezeket a foglalkozásokon a lelkészekkel, tanító nénikkel együtt próbáljuk a gyerekekkel megérteni, hogy „Milyen az Isten.”

Magam is szeretettel, hittel igyekszem szolgálatot teljesíteni a csoportban most és a jövőben is.

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Csendesnap cipós levessel

„Kondorosi csárda mellett
Gulya, ménes ott delelget:
Csárdabeli szép asszonynál
Bort iszik az öreg-bojtár.”

Ha nem is vagyunk öreg bojtárok és nem is ittunk bort a kondorosi csárda „szépasszonyával”, ízletes cipós levest azonban igen, az évkezdő tanári csendesnap lezárásaként. De ne szaladjunk ennyire előre, kezdjük az elején!

Egy tanár kollega részéről fogalmazódott meg a felvetés, hogy miért nem tartjuk az idei évkezdő tanári csendesnapot egy olyan helyen, ahol előtte még nem voltunk.

Így vetődött fel Kondoros, illetve az ottani evangélikus templom, mint a csendesnap lehetséges helyszíne. A rövid egyeztetés után minden készen is állt, s a

kondorosi gyülekezet sok szeretettel fogadott minket. Így indultunk el augusztus 31-én reggel, óvónők és tanárok közösen Kondorosra, az évkezdő ráhangoló-dásra, csapatépítésre.

A reggeli áhítat után, melynek szolgálatát Ihász Beatrix végezte közöttünk, különböző játékokat játszottunk, de lehetőség nyílt beszélgetésre, sétálásra, faluné-

zésre is. Majd délelőtt egy különleges csoportfeladatot kaptak a tanárok és óvónők közösen: a tanév igéjét kellett egy kartonlapra megrajzolniuk, mintegy figyelemfelkeltő, de humoros plakátként. Így készültek el az „Egymás terhére hordozzátok, így töltsétek be a Krisztus törvényét” ígére a kreatívabbnál kreatívabb művek, melyek azóta iskolánk és óvodánk falait díszítik.

A nap végéhez közeledve minden osztályfőnök egy személyes áldással és ajándék osztálygyertyával indult neki a kezdődő évnek. Végül a kondorosi csárda ízletes cipós levest kóstolhattuk meg, lezárva egy borospince vagy templomtorny-látogatással. Csak jó emlékekkel távoztunk Kondorosról, s az egyhangú kérés ez volt: ide jövőre is jöjjünk vissza.

RIBÁRSZKI ÁKOS

Óvodai beszámoló

„Amit tesztek, jó lélekkel végeztétek
úgy, mint az Úrnak, és nem úgy,
mint az embereknek...” [Kol 3,23]

A 2012/13-as nevelési évben fennállásának 17. évébe lép evangélikus egyházi óvodánk. Minden új évkezdés magában hordozza az új ötletek, elképzelések, tervek megvalósításának a lehetőségét. Alkalmat ad arra, hogy az előző év vagy évek tapasztalatait elemezve, értékelve számba vegyük, hogy a törekvéseink közül mi az, ami igazán eredményes, hasznos volt, ezért tovább kell erősítenünk, és mi az, ami kevésbé volt sikeres, ezért a célunk elérése érdekében más megoldást kell választanunk.

Nevelőmunkánkban elsősorban a hagyományos nevelési elveket és értékeket képviseljük, de szelektíven csipegetünk a mai magyar óvodapedagógia palettáján megjelenő újszerű szakmai eljárások közül is. Számos szép tradíciót őrzünk sok-sok év óta, ugyanakkor nevelőmunkánk színvonalának fenntartása, további erősítése érdekében keressük a folyamatos megújulás lehetőségeit is.

A mögöttünk hagyott nevelési évet komoly belső átszervezéssel zártuk. Újra szerveztük a teljes gyermekközösség cso-

portba sorolását. Hat vegyes életkorú óvodai csoportunkból négyet tiszta (mini, kicsi, középső, nagy) korcsoportúvá alakítottunk, s maradt két vegyes korosztályú csoportunk.

Többszörösen felmerült szülői igényt igyekeztünk kielégíteni az átszervezéssel, valamint a gyermekek fejlesztésének, érdeklődésük, tudásvágyuk kielégítésének optimálisabb feltételeit próbáltuk megteremteni és a mindennapi nevelőmunka, napirend megszervezését még inkább a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítani. A vegyes korcsoportú csoporteloszlásnak pedig örülnek a testvérpárok és az őket nevelő szülők. Továbbá azokat a gyermekeket helyeztük a vegyes életkorú csoportokba, akik a maguk korosztályában a legfiatalabbak, ezért esetleg nem ballagnak el a saját kortársaikkal.

A megváltozott körülmények, a csoportösszetételek átalakulása új feladatokat állított elénk. A tiszta korcsoportú csoportoknak éves tervező és megvalósító nevelőmunkájukban más szempontokat kell figyelembe venniük, egy adott korosztály életkori sajátosságaira, igényeire kell építeniük. A nevelési év folyamán közösen fogjuk kidolgozni a négy tiszta korcsoportra vonatkozó általános,

írányadó követelményrendszert, a megvalósítandó nevelési feladatok egységes rendszerét. A korábbi vegyes korcsoportú csoportok esetében is egységes nevelőmunkára törekedtünk, ennek körvonalait kell meghatározni a tiszta korcsoportú csoportokra vonatkozóan is.

Nevelőmunkánk során arra törekszünk, hogy sok színes esemény, változatos rendezvények, ünnepélyek, nyílt napok tarkítsák a nevelési évet, a hétköznapi során pedig tartalmas nevelőmunka, építő jellegű benyomások és tapasztalatok segítsék a gyermekek testi, szellemi és lelki fejlődését.

A munkás hétköznapiakon, mindennapos nevelőmunkán túl tervezett alkalmaink:

Október 1-jén, óvodánk hagyományos őszi rendezvényén, a Dombévangelizáción másodikban láttuk vendégül a katolikus és református óvodásokat. A szép őszi délelőttön a város egyházi óvodáinak gyermekközössége összetartozó keresztény közösségként együtt játszhatott és énekelhetett gyülekezetünk Credo együttesével, az óvoda udvarán.

A hamarosan beköszöntő advent szeretetteljes várakozása, örömteli készülődése számos csodát rejteget a gyermekek számára. Az adventvasárnapokat meg-

előző pénteki napokon közösen gyűjtjük meg a gyertyákat az óvoda adventi koszorúján, és együtt énekelünk a hangszereken játszó óvó nénik kíséretében. Szervezzük a szülők számára nyílt napot, amikor közös adventi készülődés zajlik a csoportokban. December 6-án a Mikulás is ellátogat az óvodába. Az ünnep előtti napokban pedig meghitt hangulatú karácsonyi ünnepélyekre kerül sor a csoportokban.

A böjti időszak előtt farsangi mulatságot szervezünk az óvodában. Böjtben ugyancsak rendezünk nyílt napot, amikor a szülőkkel közösen készülünk az ünnepre. A tavasz folyamán bemutató foglalkozásokra várjuk a szülőket és iskolánk alsó osztályos tanítóit.

A május hónap sok színes eseményt tartogat. Anyák napi ünnepélyeken köszöntjük az édesanyákat, nagymamákat. Sok-sok érdekes programmal családi délutánt szervezünk az óvoda udvarán. A nevelési év végén pedig – hagyományosan pünkösdhétfőn – tempломunkban

kerül majd sor óvodai évzáró ünnepélyünkre.

Júniusban ballagtatjuk el iskolába készülő nagycsoportosainkat, ugyancsak ünnepi rendezvény keretében.

Számos egyéb programot is szervezünk az óvodában, rendszeresen jön hozzánk vándorszínház, vándorzenész, bűvész és más vendégek. Sok-sok változatos, óvodán kívüli program is színesíti a hétköznapiakat, például ellátogatunk különféle gyermekelőadásokra, kulturális programokra és az ismeretanyag elsajátítását a közvetlen megtapasztalással segítő, változatos helyszínekre is, így: piacra, boltba, pékségbe, malomba, gazdasági udvarba, veteményeskertbe vagy éppen rendőrségre, tűzoltóságra.

Több kedves néphagyományt ápolunk, a csoportok gyakran megemlékeznek a jeles napokról, például Márton-napi hagyományokkal köszöntik a telet és kiszab-égetéssel kergetik el tavasszal, a húsvéthoz pedig hozzá tartozik a húsvéti locsolás. Több csoportban ültettek már

Luca-napon búzát és lobogott díszes pünkösdfis az óvoda udvarán. A néphagyomány-éltető ünnepkörök szép szokásaiból mazsolázgatunk majd ebben az évben is.

Óvodánk nagycsoportos néptáncokrének már az őszi folyamán is több fellépése, szereplése volt. Városi rendezvényeken és különféle meghívások alkalmával egész évben számítunk a táncos lábú óvodásokra.

Nevelési évünk küszöbén abban bízunk, hogy most is tartalmas, eseménydús, a gyermekek számára örömteli, testben, lélekben és tudásban gyarapító, építő év előtt állunk. A mi Urunk kegyelmét és áldását kérjük az előttünk álló feladatok megvalósításához és a gyermekek között végzett szolgálatunk kiteljesedéséhez.

VAJER TÍMEA
óvodavezető

Könnyebb legyen az életük, mint nekem volt

Manapság többször hallunk ilyen kijelentést a gyermeket nevelő szülőktől.

Elnézést kérek kedves olvasóimtól, talán már unják is sorozatos „lelkizéseimet”. Úgy érzem, az ilyen témáról nem lehet eleget beszélni. Különösen akkor tapasztaljuk ezt, ha látjuk a mindinkább szaporodó ifjúsági bűnözést. Mind több az erőszak, a brutalitás, ami sokszor eljut a gyengébb megöléséig is. Kiseb-nagyobb lopás, drogozás, italozás, nem egyszer tanárverés is történik.

Míndez olyan szellemű nevelés „eredményeként”, amit a cikk címéül adtam. Könnyebb legyen... Kérdezem: könnyebb? Hitem szerint kilenc évtizednyi tapasztalatom, úgy érzem, feljogosít arra, hogy véleményt mondhassak erről. Le kell szögezmem, nem tartom magamat tévedhetetlennek, de a tények önmagukért beszélnek.

Tudomásul kell venni, hogy a gyermekeknek nemcsak joga van, hanem kötelessége is. A szülőknek, nevelőknek nemcsak földi javakat, hanem mást is kell adni utódjaiknak. Régi mondás, de igaz: ép testben ép lélek. Igaz, vannak világunkban sokan, akik ezt tagadják. Igen, lehet tagadni, de attól még igaz. Tudomásul kell venni a mai szülőknek, hogy a pénz nem minden. Szükséges a kulturált élethez, de nem elég. Ha csak ellátjuk étellel, szebbnél szebb ruhával, de csak dicsérő szavak, sőt csodáló nyilatkozatok hang-

zanak el közvetlen jelenlétükben, és túlsokat játszunk velük, akkor kialakul bennük egy olyan érzés, hogy ők a világ közepe, körülöttük forog a világ. Ne értsek félre, mindegyre szükség van, csak vigyázzunk, ne essünk át a ló túloldalára. Érezzük meg, hogy meddig szabad elmenni. Sem az eltúlzott szigor, sem a végtelen szabadság, szabadosság nem jó. Nem lehet arra szoktatni a gyermeket, hogy minden kívánsága teljesül. Attól a gyermektől, amely ezek bármelyikében nő fel, nem várható kiegyensúlyozott élet. Ha majd felnőttként családot alapít, nagyon könnyen vagy túl konzervatív, maradi lesz, nem tudja felmérni az élet valóságát, vagy a családi realitásokat, lehetőségeket nem tudja helyesen felmérni, ennek következtében családi életének egyensúlya kibillen, és ez a család szét hullásához vezet. Ezt pedig sajnos a gyermekek szenvedik meg. Mert a boldog gyermekkorhoz mindkét szülő szeretetére szükség van. Nem a kéthetente láthatás, amikor (tisztelet a kivételnek) sok esetben az a cél, hogy megmutassák, ki szereti jobban. Ahol így gondolkodnak a szülők, ott aligha lesznek példamutató, kiegyensúlyozott, egykor boldog családi életet élő, gyermeket nevelő szülők.

Ígérem, hogy ezzel a kis írással befejezem a gyermekeveléssel foglalkozó „lelkizést”. Kedves olvasóim! Gondolkozzanak el azon, vannak-e ezen gondolatokban megfontolandók, követhetők?

Befejezésül engedjék meg, hogy szóljak azokról, akik már úgymond megették kenyereiket, de még itt élnek közöttünk, s legfeljebb az unokákra vigyáznak, vagy talán már arra sem valók. Ne csak úgy szeressék őket, hogy ellátják minden földi jóval, szükségletüket biztosítják, hanem jusson néha idő (esetleg a tévénézés rovására) elmenni, s egy kicsit beszélgetni a szeretett öregekkel. Mert tessék elhinni: sokszor többet ér egy ilyen beszélgetés az élet terhétől megfáradt embernek, mint a földi jókkal túlzásba vitt ellátás.

Egyet ne felejtsek el a jelen felnőttek, hogy egyszer majd ők is lesznek megfáradt, talán sokszor rigolyás öregek, épp mint a jelenlegiek. Akkor nekik is jól esik majd, ha szóba állnak velük, ha beszélgetésre méltatják őket gyermekeik vagy mások. Jóllehet, akkor már nem a szappanoperák miatt nem lesz idejük, hanem (ami még ennél is érdekesebb, még ennél is nagyobb rabságban tudja tartani egy gyenge, esendő embert) az internet miatt. A mai idők által gondviselően szeretett gyermekek általában ugyanúgy cselekszenek majd, ahogyan példaként látták azt a felmenőktől.

Őszinte keresztyéni szeretettel kérek bocsánatot, ha valakit „tanácsaimmal” megsértettem, de higgyék el nekem, jó szándék vezetett, amikor ezeket papírra vettem. Erős vár a mi Istenünk!

CZIKORA LAJOS

Cogito ergo sum X.

Gondolatok a Szentlélekről

Hosszabb idő óta foglalkoztat és gondolkodom a Szentlélekről. Ennek elindítója alapvetően az apostoli hitvallásból ered. Ugyanis akkor, amikor hitünket megvallva úgy imádkozunk, hogy „Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek Teremtőjében, és Jézus Krisztusban, az Ő egyszülött Fiában, a mi Urunkban... aki felment a mennybe... hiszek Szentléleekben...” Csak ennyi. De ki is a Szentlélek valójában? Milyen hatalma van? Hol található? Olvastam a Szentírásban róla, olvastam vele kapcsolatos irodalmat, de konkrét magyarázatot nem találtam.

Talán kapcsolódik a létezéséhez A világ teremtése című fejezetben már az első mondatok között az, hogy: „... Isten *Lelke lebegett a vizek fölött*” [1Móz 1,2]. Bár első olvasatra ezt sem értettem. Ha az Isten lélek, miért van neki külön lelke, amely a vizek felett lebegett? Erre ugyan találtam magyarázatot, hiszen bennünk, emberekben is jelen van az Isten lelke. Az a lélek azonban, aki a vizek felett lebegett, az maga a Szentlélek volt, véleményem szerint. (A Föld ugyanis akkor – a Ptolemai-oszok szerint – síkság volt, de ezt később Giordano Bruno cáfolta és megállapította, hogy a Föld gömbölyű. (Ezért őt a római inkvizíció 1600-ban máglyahalálra ítélte.) Az Isten Lelke azonban a gömb alakú Föld vizei felett, vagyis a mi teljes földi világunk felett megtalálható. A Szentlélek, mint egy védőburk, körülveszi élővilágunkat. Mindez tehát a Teremtés első pillanatától kezdve jelen van.

Vajon miért tartotta szükségesnek a teremtő Úristen ezt a védőburkot? Úgy gondolom azért, hogy személyét, akaratát és védelmét az Őt megszemélyesítő Szentlélekre bízta. Ami érthető is. Bár a mi földi világunkat is azok az anyagok képezik, mint a többi bolygót, azonban mégis egészen más. Mert itt ugyanis élet van, sőt emberi életek vannak. Emberek vannak jelen, akik szintén az Isteni Lélek hordozói. Másrészt, miután a bukott angyalt az Úristen a földre taszította a mennyek országából, a földet elátkozva az ördögnek adta. (Az, hogy a Föld az ördögé, kitűnik abból, hogy amikor Krisztus Urunk a Lélek indíttatására 40 napig a pusztában tartózkodott, az ördög megkísértette, és többek között rámutatott a földre, mondván: ezt mind neked adom, ha leborulva imádsz engem (Lk 4,1–13). Ezek után az ördög legfőbb célja az lett, hogy az Isten teremtette földi világot el-

pusztítsa. Tevékenységét az emberek befolyásolásával, bűnre csábításával szándékozik végrehajtani. Amikor az emberiség bűnös tevékenysége oly mértékűvé növekszik, hogy az az egész földi világra káros, a Szentlélek Istentől kapott megbízatása és hatalma révén a földi világ megmentése érdekében megbünteti. Ilyen eseteknek tarthatjuk Szodoma és Gomorra óta az özönvizet, a járványos betegségeket, a természeti csapásokat és a háborúkat. *A földi világ állandó védelmét, őrzését tekinthetjük a Szentlélek első és legfontosabb feladatának.*

Részben a Bibliából, részben ismert történelmi tényekből és eseményekből azt is láthatjuk, hogy a Szentlélek működése konkrétan személyekkel kapcsolatban és eseményekben is felfedezhető. Ilyenek a próféciák, a zsidók történelmének ismert esetei. Egyes hittérítők (Szent Benedek, Assisi Szent Ferenc, Boldog Özséb, Szent Antal, Loyolai Szent Ignác, Luther Márton, Kálvin János stb.) kiválasztása és küldetése. De külön kiemelés érdemel a Szentléleknek adott azon megbízatás is, hogy Jézus Urunk megszületése, az Ige Testté válása érdekében gondoskodjon Szűz Mária Fogantatásáról (különbséget kell tenni fogantatás és fogantatás között, ezt a magyar nyelv a -tat, -tet műveltető igeragokkal fejezi ki). Mindezeket tekinthetjük a Szentlélek másik tevékenységének. Ilyenkor ugyanis a Szentlélek az Úristen parancsolatainak közvetítője, melyeket megtagadni nem lehet (Jónásnak el kellett menni Ninivébe).

A Szentlélekkel kapcsolatos gondolataim végül is úgy foglalhatók össze, hogy a Szentlélek egyrészt Földünk lelke, védelmezője és uralkodója, másrészt az Úristen közvetlen parancsainak végrehajtója, illetve közvetítője.

TÓTH SÁNDOR ISTVÁN
életének 92. évében

Őszi programok a leánygyülekezetekben

Ebben az évszakban is sok program adatott és kínálkozik ezután. Egy részén már a cikk írása közben is túl vagyunk, a többi a megjelenés után következik. A hétközi rendszeres alkalmakon túl sok jeles esemény volt, van, lesz a gyülekezetekben.

Szeptember 29-én, Szentetornyán missziói napot tartottunk. Vendégünk Zsarnai Krisztián evangélikus lelkész-esperes volt, a Hajdú-Szabolcsi Egyházmegyéből. A nap sok énekkel kezdődött, melyben előadónkat felesége, Zsarnainé Urbán Nóra segítette, aki maga is lelkész. Egy ifjúsági tag fuvolán kísérte az énekeket. A szentetornyai templom sok gyermekkel, fiatallal és felnőtellel telt meg. Teli torokból zengett az ének, Isten dicsérete. A prédikáció az ébredések időszakát idézte. Az alapige a „vak” farizeusokról szólt. Zsarnai Krisztián rámutatott korunk bűneire, amelyek sajnos minket, templomba járó embereket sem kerülnek el. Felhívta a figyelmet arra, hogy ha a kegyelem által nem tisztulunk meg ezektől a bűnöktől, akkor hazugság magunkat keresztyénnek mondani. Az istentisztelet után közös ebéd következett, amelyet missziói pályázaton elnyert összegből fedeztünk. Az ebédet Ilyés Gábor készítette. Ezen kívül a gyülekezet asszonyai közül sokan süteményekkel kedveskedtek a megjelenteknek. Október 7-én, vasárnap ökumenikus aratási hálaadó istentiszteletre került sor, Kardoskúton. A hódmezővásárhelyi Nagy Zoltán református lelkész hirdetett igét, Ezékiel próféta könyve alapján. A templomban az evangélikus hittanosok gitáros ifjúsági énekeket énekeltek. Mindhárom történelmi egyház tagjai szép számmal képviseltették magukat az eseményen, mely után a gyülekezeti házban, szeretetvendégség keretében, kötetlen beszélgetés folyt.

A leánygyülekezet tagja e lapszám megjelenésekor már résztvevői voltak az október 13-ai országos evangelizációnak, a Deák téri templomban, az október 20-ai Rózsák téri cigánymissziós konferenciának is. Október 22-én kirándulást szerveztünk a rákóczi telepi és a kardoskúti fiataloknak. November és december folyamán pedig ifjúsági hétvégén is részt veszünk Piliscsabán, amelyet az EKE szervez.

LACZKI JÁNOS
lelkész

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Pleskó Józsefné

KERESZTELÉS (3 éven aluli gyermekek)

Nagy Norbert és Tihanyi Boglárka leánya:
LILIAM 2012. május 20.
Melega Krisztián és Mészáros Anikó Erzsébet fia:
CSANÁD FLÓRIÁN 2012. május 26.
Szőke Szabolcs és Buri Bianka leánya:
ANNA KATALIN 2012. június 10.
Poór Tibor és Bokor Hajnalka leánya:
BOGLÁRKA 2012. június 17.
Pribék András és Szabó Bernadett gyermekei:
DÓRA és PETRA 2012. június 24.
Nedeliczki Zsolt és Kovács Tímea leánya:
ZOÉ 2012. július 1.
Németh Miklós András és Szabó Melinda fia:
DÁNIEL 2012. július 15.
Domokos Krisztián Attila és Zátonyi Erzsébet fia:
MILÁN MARTIN 2012. július 21.
Papp Sándor István és Kőszegi Katalin Erika fia:
LEVENTE SÁNDOR 2012. július 21.
Dr. Jankó Zsolt Bálint és Juhász Edit fia:
DOMINIK ZSOLT 2012. július 22.
Török Zsolt és Bánszki Mária Katalin leánya:
DÓRA 2012. augusztus 25.
Vígh Pál és Szemenyei Anikó fia:
TIBOR PÁL 2012. szeptember 16.
Ördög Endre és Hoffmann Ágnes leánya:
JANKA NOÉMI 2012. szeptember 16.
Csizmadia János Attila és Murányi Hajnalka fia:
PATRIK JÁNOS 2012. szeptember 29.
Szirbik István és Tarapcsik Piroska fia:
ROLAND 2012. szeptember 30.

Görgényi Zsolt és Csizmadia Mónika leánya:
AMANDA 2012. október 7.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN ÉS CSALÁDJUKON!

HÁZASSÁGKÖTÉS

Süle Gábor László és Szabó Éva
2012. július 21.
Kovács Péter Dávid és Tóth Linda Tünde
2012. július 28.
Gombkötő Sándor és Katona Orsolya
2012. szeptember 8.
Dr. Jankó Zsolt Bálint és Juhász Edit
2012. október 6.

*ISTEN VEZESSE ÉS IRÁNYÍTSA ÖKET ÉLETÚTJUKON
ÉS SEGÍTSEN MEGTARTANI FOGADALMUKAT!*

TEMETÉS (2012. május 15.–2012. október 6.)

özv. Fehér Ferencné (Cseri Emília 86) · Becsei Ferencné (Torda Molnár Klára 71) · Szabó Sándor (79) · Kulcsár Hajnalka (64) · Ravasz Ferencné (Vági Erzsébet Katalin 76) · Szita Béla (79) · Bondár Istvánné (Ujlaki Julianna 90) · Dr. Fekete Gyuláné (Szabó Erzsébet 85) · Baji Lajos (60) · Horváth Mihályné (Verasztó Etelka 90) · Szekeres Szabina (32) · Tompa József Antalné (Németh Anna 82) · Tóth Sándor László (55) · Dévai József (66) · Hegedűs Sándor (97) · Vági Ferenc József (85) · Kovács Istvánné (Hári Erzsébet 83) · id. Szász Antal (91) · Fehér Ferencné (Varga Irén 86) · Ramasz Imre László (60) · özv. Fekete Domokosné (Héjasfalvi Nagy Marianna 91) · Tompa József Antal (78) · özv. Tóth Antalné (Berke Gizella 85) · Göndös Bálint (72) · Kiss Sándor Gyula (89) · Szárazné Kőrösy Edit (74) · Vági András Mihály (63) · Kurucz István (78) · Bánki Horváth Antalné (Botyánszki Ilona 85) · Kovács Máténé (Horváth Rozália 90)

*A VILÁG PEDIG ELMÚLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT
CSELEKSZI, MEGMARAD ÖRÖKKÉ. [1Jn 2,17]*

ADOMÁNYOK AZ OROSHÁZI HARANGSZÓ ÚJSÁGRA

2012. május 15.–2012. október 6.

Dr. Horváthné Csepregi Teréz	1000 Ft	Verasztó Ferenc és neje	2000 Ft
Kovács Imréné	1000 Ft	Csmela Józsefné	1000 Ft
Deák Ferencné	1000 Ft	Kunos Lajosné	2000 Ft
Hajdú János és neje	2000 Ft	Gombkötő Pálné	1000 Ft
Szekeres Józsefné	1000 Ft	Gombkötő Irén	1000 Ft
Vári Szabó Lajosné	500 Ft	Bakos Józsefné	1000 Ft
Bérczes Elemérné	5000 Ft	Németh Bálintné	1000 Ft
Vetési Imréné	1000 Ft	Bartolák Andrásné	1000 Ft
özv. Györgyi Bálintné	2000 Ft	Nemes Endréné	1000 Ft
Ilovszky Béla	5000 Ft	Csábi Ferencné	1000 Ft
Székács Evangélikus Közoktatási Intézmény	5000 Ft	Dér Jánosné	2000 Ft
Sonkolyos Dezső	2000 Ft	özv. Adorján Lajosné	1000 Ft
Pörneki József	2000 Ft	Kovács Ferenc, Holeczka I.	2000 Ft
Szabó Györgyné	2000 Ft	Éliás Dávidné és férje	4000 Ft
Györgyi István	2000 Ft	Bánki H. Jolán	1000 Ft
Szabó Bálint és neje	2000 Ft	Rajki Zoltán, Rajki Róbert	2000 Ft
özv. Berta Imréné	1000 Ft	Sebestyén Istvánné	1000 Ft
Ballai Mihályné	2000 Ft	Varga Zoltánné	2000 Ft
özv. Balogh Sándorné	1000 Ft	Zsíros Sándorné	1000 Ft
Kissné Betkó Katalin	2000 Ft	Dr. Tömböly Jánosné	2000 Ft
Fejes Sándorné	1000 Ft	Kiss Ferenc	2000 Ft
Formann István és neje	10000 Ft	Darabos Mátyásné	1000 Ft
Czikora Lajos	2000 Ft	Szász Istvánné	2500 Ft
vitéz Iovag Simon Árpád	20000 Ft	Verasztó Józsefné	1000 Ft
Barta János és családja	1000 Ft	Név nélkül, de Istennél tudva lévő testvérektől	7500 Ft

Orosházi
HARANGSZÓ

Kiadja: az Orosházi Evangélikus Egyházközség (5900 Orosháza, Thék E. u. 2.) ·
Felelős kiadó: Ördög Endre igazgatólelkész és Koszorús Oszkár ·
Tördelőszerkesztő: Szatmári László · **Nyomtatás:** PERGAMEN Kft., Orosháza